Ն. 1147 1889 ՄԱՐՏ 26—27 ՊԱԶԱՐ—ՊԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 1306 ՇԱՊԱՆ 6 ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճմուասը 20 գուրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Լինէի, չնէի վէ յընճի սահիֆէ սաթըրը ղրշ. 3
Տէրթիւնճիւ սահիֆէ 11ի 10ր. հս. » 3
Մէքթուպլար նամինա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունմագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Խարիճտէնկի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր. Գաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կաղէթանըն սահիպ վէ միւտիրը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա.

ՊՈՒԼԱՆԺԷՆԻՆ ՖԻՐԱՐԸ

Ժէնէրալ Պուլանժէնին Պրիւքսէլէ ֆիրարընա տաիր չէհրը մէզգիւրտէն կէչէն չարշէնպէհ կիւնքի Թարիխլէ ամիտէգի Թաֆսիլաթ վէրիլմիշ տիր.

Ժէնէրալ Պուլանժէ' տիւն սապահ Պրիւքսէլէ մուվասալէթ իթմիշ տիր. Մումաիլէյհ գօնթ Տիլօն իլէ պէրապէր սթասիօնա չըգարագ թանընմամագ իչիւն ֆէվգէլատէ իհթիյաթքեարանէ հարէքէթ իթմիշտիր. Ժէնէրալ Պուլանժէ' օրատան Մէնժէլ օթէլինէ ազիմէթլէ եօլճու տէֆթէրինէ ասըլ իսմինի եազմայըպ, «Բարիզ էհալիսինտէն Մ. Պրինօ» տիյէ գայտ էյլէմիշտիր. Ժէնէրալ' օթէլին պիրինճի գաթընտա պիր տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր. Պրիւքսէլէ մուվասալէթինի միւթէագըպ Բարիզ կազէթալարընը սաթըն ալտըրմըշ, վէ եօլճուտէն սօնրա նէշր իտէճէյի պէյաննամէյի գօնթ Տիլօն իլէ պէրապէր թանզիմ էյլէմիշ, վէ աղշամ Պօրսա տաիրէսինէ կիտիպ, Բարիզ իլէ Պրիւքսէլ արասընտագի թէլէֆօն վասըթասըյլա մէզգիւր պէյաննամէսինի Բարիզ կազէթալարընա թէպլիղ իթմիշ տիր.

Չարշէնպիհ սապահըր Ժէնէրալ Պուլանժէ' Մօնս շէհրինէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր. Մ. հանրի Րօշֆօր' էքլէնիր օլան պիր գատըն իլէ պէրապէր, պիր աց էվվէլ չէհրը մէզգիւրէ մուվասալէթ իթմիշ օլուպ, միւլագաթ իչիւն Ժէնէրալըն վիւրուտունէ պէքլէնմէքտէ իտի. Մօթասա էհալի' Ժէնէրալ Պուլանժէյի թանըմըշ տըր. Մ. Րօշֆօրըն Մօնսա պուլունտըղը զաթէն էհալիճէ մալիւմ օլտըղընտան, մումաիլէյհին իգամէթ իթտիկի Մօնարգ օթէլինին էօնիւնտէ պիր խայլը էհալի պուլունմագտա իտի.

Ժէնէրալ Պուլանժէ' Մօնսա բօսթախանէյէ պիր չօգ մէքթուպլար վէրմիշ տիր. Ժէնէրալ' էօյլէտէն 1½ սաաթ սօնրա գօնթ Տիլօն վէ Մ. Րօշֆօր իլէ պէրապէր Մօնստան Պրիւքսէլէ ավտէթ իթմիշ, վէ սթասիօնտա պուլունանլարըն էգսէրիսի պէյէնմէտէ նումայիշլէր իճրա իթմիշլէր տիր.

20 գատար կազէթաճը' Ժէնէրալ Պուլանժէ իլէ միւլագաթ իթմէք իսթէյիպ, անճագ քէնտիլէրինի այրը այրը գապուլ վէ միւլագաթ իթմէսի միւմքին օլամայաճաղը ճիհէթլէ, ճիւմլէսինին պիր եէրտէ գապուլի իչիւն պէյնլէրինտէ պիր իթիլաֆ հասըլ իթմիշլէր, վէ Ժէնէրալըն միւրաճաաթ իթմէք իւզրէ իչլէրինտէն պիրինի վէքիլ թային էյլէմիշլէր տիր. Վէքիլ' Պուլանժէնին նէզտինէ ազիմէթլէ, պու թէքլիֆի թէրմէյան իթտիքտէ, Ժէնէրալ' կիւլիւմսէյէրէք «բէք այէա, էկէր միւնասիպ կէօրիւր իսէնիզ չիմտի միւլագաթա հազըրըմ» տէմիշ, վէ պատէհու նէզտինէ չըգան կազէթաճըլարա խիթապէն չէօյլէ տէմիշ տիր.

«Հիւսնիւ գապուլինիզտէն տօլայը թէշէքքիւր իտէրիմ. Պէլճիգանըն պիզիմ իչիւն էմին պիր մէմլէքէթ օլտուղընը պիլիրիմ. ֆագաթ պուրատա ուզուն միւտտէթ իգամէթ իթմէյէճէյիմ. պիր աց սօնրա թէքրար կէօրիւշիւրիզ.

«Պուրայա նիչիւն կէլտիկիմիզի պիլիրիմ. ֆագաթ սիզէ չօգ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէյիմ. զիրա տէնիլէճէք պիր չէյ կէօրէմէյօրըմ. Տիւն պուրայա մուվասալէթ իթտիկիմտէ, քիմ օլտուղըմ անլաշըլմամագ իչիւն պաշը թէտապիր իճրա իթտիմ. Մ. Րօշֆօր իլէ միւլագաթ իթմէք իւզրէ Մօնսա ազիմէթիմ պու սապահ վուգու պուլտը.

«Պանա սուալ իտէճէյինիզի պիլիրիմ, Բարիզտէն նիչիւն հարէքէթ իթտիկիմի սուալ իտէճէքսինիզ. Սէպէպը հարէքէթիմի անլամագ բէք գօլայ տըր. էկէր տիւն սապահ Բարիզտէն հարէքէթ իթմէսէյ, չիմտի թանշըր թէվգիֆ ալընմըշ օլաճագ իտիմ. պունըն ճիտտի սուրէթտէ գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղընը բէք այէա պիլիրիմ.

«Տօսթլարըմ 15 կիւնտէն պէրու Ֆրանսատան հարէքէթ իթմէքլիկիմի արզու էյլէմէքտէ իտիլէր. հալպու քի պէն թէրէտտիւտ իթմէքտէ իտիմ. Վաթանբէրվէրան ճէմիյէթինին Թաշթը մուհաքէմէյէ ալընմասը իւզէրինէ արթըգ Ֆրանսատան չըգմագլըղըմ զարուրէթ հիւքմիւնէ կիրտի. Թարաֆտարանըմ' 16 ֆր. տան 500 ֆր. ա գատար ճէզայի նագտի իթասընա մահքիւմ օլաճագլար իսէ տէ, Թաշթը թէվգիֆէ ալընմայաճագլար տըր.

«Պու հալ' ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէզ. Ֆրանսատան հարէքէթիմին սէպէպինի սիզ տէ թագտիր իտէպիլիրսինիզ. Պու մէսէլէտէ տաիմա տօսթլարըմ թարաֆընտան վէրիլէն նասիհաթլարա թէվֆիգը հարէքէթ էյլէտիմ. Թէսլիմ օլմամագ իչիւն ալտըղըմ մէքթուպլարը վագթը միւնասիպինտէ նէշր իտէճէյիմ.

«Մ. Րօշֆօրըն տօղրուճա պուրայա կէլմէյիպ էվվէլ պէ էվվէլ Մօնսա չէհրինէ կիթմէսի' պէլքի մէրագը նըզը ճալիպ օլմուշ տըր. Րօշֆօր' Պրիւքսէլտէ բէք մաարուֆ օլտըղընտան, Պրիւքսէլէ կէլմէյիպ Մօնստա կէօրիւշմէք իսթէմիշ իտի, անըն իչիւն Մօնսա կիթտիմ. Հալ պու քի օրատա տա էհալի պիզի թանըտըգընտան, արթըգ Պրիւքսէլէ կէլմէմէսինէ հիչ պիր սէպէպ գալմատըղընը Րօշֆօրա պէյան իտուպ քէնտիսինի պուրայա կէթիրտիմ.»

Պրիւքսէլ 4 ապրիլ— Պուլանժէնին զիյարէթինէ կիտէն էշխասըն հատտ ու հիսապը եօգ տըր. Իգամէթ իթտիկի օթէլ' կազէթա մուխպիրլէրի թարաֆընտան մուհասարէ օլունմըշ կիպի տիր. Պուլանժէ իլէ կէօրիւշէնլէր' թէրպիյէսիզլիկինտէն պահսիլէ, գարշըլարընտա պիր միւնթէրէմ Ժէնէրալ տէյիլ, ատէթա պիր օնպաշը պուլունըյօր զաննը իթտիքլէրինի պէյան իտիյօրլար.

Պուլանժէնին Պրիւքսէլտէն Լօնտրայա ազիմէթ իտէճէյի մէրվի տիր.

Պրիւքսէլ 4 ապրիլ.—Պուլանժէնին Պրիւքսէլէ մուվասալէթի' բօլիթիգա մէհաֆիլինտէ ճալիպը էնզարը տիգգաթ օլմագտա, մումաիլէյհին պուրատա իգամէթինէ միւսաատէ օլունուպ օլունմայաճաղը մատտէսի' Պէլճիգա հիւքիւմէթինէ թէտգիգ իտիլմիշ տիր. Էնտէբէնտանս Պէլճ կազէթասընըն մալիւմաթընա կէօրէ, Պէլճիգա հիւքիւմէթի' բօլիթիգաճա գարըշըգլըգլարա սէպէպիյէթ վէրէն պիր ֆըրգա րէիսինին Պէլճիգա կիպի պիթարաֆ պիր միւլքտէ իգամէթինէ միւսաատէ օլունմասընը միւնասիպ աատ իթմէքտէ, վէ էկէր միւսաատէ օլունուր իսէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին թէչէքքի իթմէսի իհթիմալինի տէ նազարը տիգգաթա ալմագտա իմիշ.

Ֆրանսատա Վաթանբէրվէրան Ճէմիյէթի ազալարընըն մուհաքէմէսի խիթամ պուլտուղը ճիհէթլէ, հիւքմին ճումաա էրթէսի կիւնիւ սատըր օլաճաղը մահքէմէ թարաֆընտան թէպլիղ օլունմասը իւզէրինէ միւթթէհիմլէրտէն Մ. Լէզան իլէ Մ. Լակէր' Ժէնէրալ Պուլանժէյի կէօրմէք իւզրէ Պրիւքսէլէ ազիմէթ իտէճէքլէրինի, վէ ֆագաթ հագլարընտա սատըր օլաճագ հիւքմի տինլէմէք իչիւն ճումաա էրթէսի կիւնիւ թէքրար Բարիզէ ավտէթ իտէճէքլէրինի պէյան էյլէմիշլէր տիր.

Նոյէ Ֆրէյէ Բրէսէ պու հավատիսի նէշր իթտիկի սըրատա, պունլարըն տախի պիր տահա Ֆրանսայա ավտէթ իթմէմէք իւզրէ Պէլճիգայա ֆիրար իթտիքլէրինի եազըյօր.

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ

Գրալ Միլան հազրէթլէրի' տիւն Խասս ամըր արապալարըյլա Ֆէնէրէ կիտիպ, Րում Բաթրիգխանէսի քիլիսէսինտէ Բաթրիգ հազրէթլէրի թարաֆընտան իճրա օլունան այինը ռուհանիտէ հազըր պուլունմըշ վէ պատէհու պազը թամաշա մահալլէրինի կէզմիշ տիր.

Միւշարէլէյհին կէլէճէք բէնճշէնպէ կիւնիւ Գուտսը Շէրիֆէ միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն միւֆարէգաթ իտէճէյի մէսմու տըր.

Սըրպիսթանըն Մանասթըր գօնսօլօսը Մ. Պօտի' պու քէրրէ Սօֆիա բօլիթիգա մէմուրլուղընա թային գըլընմըշ տըր.

Պէլկրատ 2 ապրիլ — Մ. Տրական Զանգօֆ' բրէնս Ֆէրտինանտ ալէյհինտէ պուրատան Պուլկարիսթանտաքի տօսթլարընա պիր պէյաննամէ կէօնտէրմէք նիյէթինտէ պուլունըյօր իսէ տէ, Սըրպիսթան հիւքիւմէթինին Պուլկարիսթան էմարէթինէ էյի կէչինմէք արզուսընտա օլտըղը էհիլտէն, պունա միւսաատէ իթմէյէճէյի մէյհուզ տըր. Րիվայէթէ կէօրէ, Մ. Զանգօֆ' Սըրպ հիւքիւմէթինէ տօգրու մագալէլէրինին նէ եազալիլէճէյինի վէ նէ եազալիլէմէյէճէյինի միւքէլլաֆ պիրինէ սօրմըշ, վէ օ տախի «նէ° եազմագ վէ նէ° եազմամագ խուսուսլարընտա սէօյլէյինիզ, օլ վագթ նէ° եազմամագ իճապ իթտիկինի սիզէ պիլտիրիրիմ» ճէվապընը վէրմիշ տիր.

Մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ գրալիչէ Նաթալիէնին նէզտինէ կիտիպ պու քէրրէ Պէլկրատա ավտէթ իտէն Մ. Վասիլիէվիճ' Ֆրէնքֆուրթըր Ցայթունկի մուխպիրինէ պէրվէճհը ատի մալումաթ իթա իթմիշ տիր.

«Կէնճ գրալ Ալէքսանտրըն թէրպիյէսինէ տաիր գրալ Միլանըն' էնին Գանունը էսասի մուճիպինճէ հայիզ օլտըղը հուգուգը' գրալիչէ Նաթալիէ իզահ իթտիմ, վէ աճվալը հազըրէյի նազարը իթիպարա ալարագ օնա կէօրէ հարէքէթ իթմէսինի միւչաւէրէ էյլէտիմ.

«Պունա ճէվապէն գրալիչէ չէօյլէ տէմիշտիր.

«Սըրպիսթանտա մախտումըմ նէզ-«տինտէ եաշամայը չէտիտէն արզու «իտէյօր իսէմ տէ, հէյէթը նիյա-«պէթէ պիր թագըմ միւշքիլաթ իհ-«տաս իտէպիլէճէք հիչ պիր հարէ-«քէթտէ պուլունմայաճաղըմ տէ-«քեար տըր.

«Մ. Րիսթիչ իլէ Մ. Պրօթիչ վէ Մ. «Պէլիմարգօվիչէ էմնիյէթիմ պէրքէ-«մալ օլտըղընտան, հէյէթը նիյապէ-«թին մումաիլէյհիմ թէվտի օլուն-«մասընտան տօլայը ֆէվգէլատէ մահ-«զուզ վէ մէմնուն օլտում. Սըրպիս-«թանա ավտէթ իթսէմ պիլէ, բօլի-«թիգայա գարըշմագտան իճթինապ «իտէճէյիմ. Պունտան մաատա սէ-«րայը գրալիտէ իգամէթ իթմէյիպ, «Թօբճու Տէրէ ճիվարլարընտա քէն-«տիմէ մախսուս ուֆագ պիր սայֆի-«յէ ինշա իթտիրէճէյիմ. Րէֆահը «հալ իլէ վէ րիւթպէմէ միւնասիպ «պիր սուրէթտէ եաշամագ իչիւն «սէրվէթը քեաֆիյէմ վար տըր. Պօ-«շամա տավասընա տախի տէվամ «իթմէք ֆիքրինտէ տէյիլիմ.»

ՐԷՍՄԻ

Խագանէի ճէլիլէի Մալիյէտէ միւտիր վէ միւմէյյիզլէր իլէ էվրագ մէմուրլարը վէ պազը մուզապըթլէր' չիմտիյէ տէկին պիրէր մէօհրը բէստի իթթիխազ վէ իսթիմալ էյլէմէքտէ պուլունմըշլար իսէ տէ, պունտա պազը մէհազիր թէհագգուգ իթմէսինէ մէպնի մէզգիւր մէօհրլէր ճէմ վէ հէքք իտիլմիշ, վէ պունտան պէօյլէ եալընըզ մէճլիսը Մալիյէ իլէ Օրման վէ Մէատին վէ Ագար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէլէրի միւտիրլէրի վէ մուհասէպէի ումումիյէ Մալիյէ վէ մուհասէպաթը աթիգա վէ տուլունը ումումիյէ մուհասէպէճիլէրի վէ Բաթէնթա մէճլիսի վէ մէքթուպի Մալիյէ վէ հուգուգ միւշավիրի վէ մաթպաաի Էվրագ միւտիրի վէ Օրման վէ Մէատին մուհասէպէ միւտիրի վէ վէզնէտար պաշը վէ Մալիյէ էվրագ միւտիրլէրին մէօհրը րէսմիլէրինի իսթիմալ իթմէլէրի վէ Խագանէյէ էվրագ իւզէրինտէ պաշգա մէօհր իսթիմալ օլունմամասը գարարկիր օլմըշ տըր.

Տէֆթէրի ճէտիտ

Խագանէի ճէլիլէտէ թանզիմ իտիլմիշ վէ 302 սէնէսինտէն իթիպարէն աահամըր էհզամ վէ սաիրէյէ թէվզի վէ իթա գըլընմըշ օլան սէրկիլէրին' 305 սէնէսինտէն իթիպարէն թէճտիտի լազըմ կէլտիկինտէն, պունլարտան էհզամը ճէտիտէ վէ միւպէտտիլէ ասհապընըն պէրաթլարը իւզէրինտէ պուլունան խալընըզ 305 սէնէսի գուրուշլարըյլա զիքր օլունան սէրկիլէրինի, վէ էհզամը տախի վէ մուգապիլ ասհապընըն տախի մէզգիւր նէզտլէրինտէ պուլունան սէրկիլէրինի' մահալլէ իմամընտան ալէլ ուսուլ չէհատէթլէրինին պէրթաֆսիլ տէրճ ու թաարիֆիլէ պէրհայաթ պուլունտուգլարընը վէ թասարրուֆլարընը միւպէյյին ալաճագլարը իլմ ու խապէրլէրիյլէ պէրապէր Խագանէի ճէլիլէտէ մուհասէպէի ումումիյէյէ թէսլիմ իթմէլէրի իլան օլունուր.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Գուրէնայի հազրէթը Շէհրիյարիտէն Պէսիմ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ րիւթպէի ուլա սընֆը էվվէլի,

Մէքթուպիի հազրէթը Սատրը ալի Մէհմէտ պէյ հազրէթլէրինէ րիւթպէի պալա,

Մաթպախի ամիրէ միւտիրի Ապտուլլահ էֆէնտիյէ րիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Ամէտի Տիվանը Հիւմայուն խիւլաֆասընտան Խալիլ պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Մէֆրուշաթը Շահանէ միւտիրի Աքիֆ պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Թիրէլի Ալիրայշազատէ Սատըգ պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Տիյարպէքիր վիլայէթի մէքթուպի գալէմի խիւլաֆասընտան Օսման էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Ճանիկ սանճաղը մութասարըֆ միւտիրիկի' Գայսէրիյէ սանճաղը մութասարըֆ միւտիրի Րէշիտ պէյէ,

Գայսէրիյէ սանճաղը մութասարըֆ միւտիրիկի' Ճանիկ սանճաղը մութասարըֆ միւտիրի Ճէլալ պէյէ թէվճիհ պույրուլմըշ տըր.

Մապէյն պաշքեաթիպի Սիւրէյյա պաշա հազրէթլէրինին հարէմի հանըմ էֆէնտիյէ 1 ինճի,

Սէրգուրէնայի հազրէթը Շէհրիյարի Օսման պէյ էֆ. հազրէթլէրինին քէրիմէսի հանըմ էֆէնտիյէ թէսաքիլէն 2 ինճի,

Գուրէնայի հազրէթը Շէհրիյարիտէն Պէսիմ պէյ էֆ. հազրէթլէրինին հարէմի հանըմ էֆէնտիյէ բէգզալէք թէսաքիլէն 2 ինճի,

Մապէյն քեաթիպլէրինտէն Բէհիճ պէյ էֆ. հազրէթլէրինին հարէմի հանըմ էֆէնտիյէ տախի միւճէտտէտէն 2 ինճի րիւթպէ Շէֆագաթ նիշանը,

Խագանէի Խասսայի Շահանէ մուհասէպէճիսի Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ. հազրէթլէրինէ թէսաքիլէն 2 ինճի Մէճիտի,

Պապը Ալի խագանէի էվրագ միւտիրի Շէֆիգ պէյ հազրէթլէրինէ թէսաքիլէն 2 ինճի Մէճիտի,

Ամէտի Տիվանը Հիւմայուն խիւլաֆասընտան Մասրուզաթը խուսուսիյէ գալէմի Էմին պէյէ թէսաքիլէն 3 ինճի Մէճիտի,

Խիւլաֆայի մուհասէպէճիլէրտէն Նիզամէտտին վէ Ահմէտ Ճէվտէթ պէյլէրէ 4 ինճի Մէճիտի,

Տիյարպէքիր մէճլիսը իտարէսի ազասընտան Ապտուլ Գատէր պաշազատէ վէ Ասկէր հիլմի վէ վիլայէթ մէքթուպի գալէմի միւմէյյիզի Ապտուլ Գատէր էֆէնտիլէրէ մուգապիլ 3 ինճի Մէճիտի,

Գուրումճը պաշը Պապաեան Կարապետ էֆէնտիյէ թէսաքիլէն 2 ինճի Մէճիտի,

Շիրքէթը Խայրիյէնին 20 նումէրօլը վափօրընըն սիւվարիսի Օսման գափուտանա 4 ինճի Օսմանի նիշանը իհսան պույրուլմըշ տըր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՐՈՒՍԻԱՅԻ ՐՈՒՀԱՆԻՅԷՆԻՆ

ՀՈՒԶՈՒՐԸ ՇԱՀԱՆԷՅԷ ԳԱՊՈՒԼԻ

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, հանըմ սուլթանլար հազրէթլէրինին վէլիմէ ճէմիյէթը բիւրմէյմէնէթլէրինտէն տօլայը Թարաֆը զիշէրէֆը հազրէթը Բատիշահիտէն ինայէթ պույրուլան տավէթը մախսուսէյէ իճապէթէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ պիլճիւմլէ րուհսայը րուհանիյէ' գարու քեաճեաղարըյլա պէրապէր Մապէյնը Հիւմայունը Միւլուքեանէյէ ազիմէթլէ, գուրէնայի սանի հաճի Ալի պէյ էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան իսթիգպալ պույրուլտուգտան սօնրա, վէլիինիմէթը պիմիննէթիմիզ Բատիշահը մէպաարէքվէր Սուլթան Համիտ Խանը Սանի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի' էվվէլ մէզգիւրտէ սաաթ 6 րապտէլէրինտէ Րում Բաթրիգի բիւթպէթլու Տիմէօթէօս վէ Էրմէնի Բաթրիգի Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան, վէ Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգ վէ կաթօղիկոսը բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտիլէր հազրէթլէրիլէ Էրմէնի Բրօթէսթան Ազգապետի Պօյաճեան իզզէթլիւ Թաքոր էֆէնտիյի վէ միլլէթը Մուսէվիյէ Խախամպաշը գայմագամը Մօշօն Լէվի էֆէնտիյի հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հազրէթը Շէհրիյարիլէրինէ լութֆէն գապուլ չէրէֆինէ նայիլ պույրուլմըշլար տըր.

Րուսիայի միւշար վէ մումաիլէյհիմ պու սըրատա պիրէր մագալէ զաթը հիւմայունիյէթքեարանէ իյրատ իտէրէք, Բատիշահը ատալէթբէրվէրիմիզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին պիլճիւմլէ թէպաա վէ զիյրըտէսթանը հիւմայունլարը հագգլարընտա իպզալ պույուրտուգլարը էլթաֆը պինիհայէի Սէնիյէլէրինտէն տօլայը իֆայի վաճիպէ չիւքրան իլէ պէրապէր թէյատիւմը էյյամը եօմըր ու չէվքէթը Բատիշահիլէրի էտիյէսի խալիսանէսինին իճրասընա ճեանըպտար օլտուգլարընը արզ իթմիշլէր, վէ էլթաֆը պինիհայէի հազրէթը Բատիշահիյէյէ մազհարիյէթլէ, իլթիֆաթը մախսուսէի Շահանէյէ մազհարիյէթլէրինտէն տօլայը մէսրուր վէ մէմնուն օլարագ ճեանիպը Շահանէլէրինտէն հուզուրը Շահանէտէն չըգըպ Մապէյնը Հիւմայունտա բէգ մէպտէլ ազամ ճէյլէրինին ճիհէթինտէն ճէռմէմ ժամուրտա գափրա հիւմայունլարը թալիֆ, բէգ մէպտէլէրլէ գալարագ ավտէթ պույուրմուշլար տըր.

Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգ վէ կաթօղիկոսը բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրի' սաիր հիւմայուն միւնասէպէթլէ հուզուրը Շէհրիյարիտէ տուվա վէ թէշէքքիւրլէրինի պէյան էյլէտիքտէն սօնրա, Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգը գէզլար մէքթէպի մէամուրի Մ. Պալիպարյան էֆէնտիյի պէրապէր թէվգիֆ իթմիշ, Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգխանէսինին հուզուրա մէպզուլ պույրուլան էլթաֆը Շահանէյէ թէշէքքիւր իթմիշլէր տըր.

—Հայտար բաշա չըմէնտօֆէրինին Տայչ Պանգասը վէքիլի Մ. Գաուլլայա բէսը թէշրիֆ մուգատտէմա իմրա գըլընտըղը մալիւմ օլուպ, մալիւմաթը ախիրէյէ կէօրէ, թայինի գըլընան մուհարրիրլէր վէ սաիրէ թարաֆընտան հայտար բաշատան Իզմիտէ գատար օլան պիլճիւմլէ սթասիօնլարտա մէզնուտ էշեա վէ ֆապրիգալարտա պուլունան ալաթ ու էտէվաթ' մունթազամէն սէպթը տէֆթէր իտիլմիշ, վէ իշին նէթիճէսի պիլտիրիլմիշ օլտուղը, զիքր օլունան աէֆթէր պու կիւն եարըն Նաֆիա նէզարէթինէ թագտիմ գըլընաճագ տըր.

—Շէհր էմանէթի մուհասէպէճիսի Պէշիր պէյ հազրէթլէրի' Գարթալ, Կէպզէ, Շիլէ գազալարը մուավէնէթի մալիյէսի թէֆթիշինէ մէմուրէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 6 ապրիլ

Ժէնէրալ Պուլանժէ' միւնթէխիպլէրինէ խիթապէն կէօնտէրմիշ օլտըղը պէյաննամէտէ, Մէճլիսը մէպուսանտա քէնտի ալէյհինտէ գրաաթ իտիլէն իտտիաանամէ քէնտի սիյասի տուշմէնլէրինտէն միւրէքքէպ պիր հէյէթը ատլիյէ միւվաճէհէսինտէ քէնտի հագգընտա թագիպաթը ատլիյէ իճրա իթտիրմէք իւզրէ հագսըզ թալէպին հագգը կէօսթէրիլմէսինէ չալըշըլտըղընը պէյանտէն սօնրա, քէնտիսի ասքէր օլտըղը ճիհէթլէ չիմտիյէ գատար խըտմէթլէրինի պէսթէրտէ խաթըրլաթմըշ, վէ պաշգա պիր թէկլիֆլէ ավտէթ իթմէյէճէյինի ֆագաթ մէճլիսը մէպուսան թարաֆընտան սէրպէսթ պըրագըլտըղը ատալէթլէ մուհաքէմէ օլունմագ իչիւն Ֆրանսայա ավտէթ իտէճէյինի, վէ ֆագաթ Ֆրանսըզ միլլէթինին թալէպին հագգը թէսլիմ օլաճաղըն պէյան իթմիշ տիր.

Բարիզ 6 ապրիլ

Վաթանբէրվէրան ճէմիյէթի մուհաքէմէսինին հիւքմ ու գարարը պու կիւն իթա օլունմըշ տըր. Ճէմիյէթը մէզգիւրէ ազալարընըն պէրայէթինէ հիւքմ վէրիլիպ, լաքին րուխսաթսըզ ճէմիյէթ ճէսէթինտէն հէր պիրինէ 100էր ֆր. ճէզայի նագտի իթասընա մահքիւմ օլմուշլար տըր.

Բարիզ 7 ապրիլ

Րէիսը ճիւմհուրըն պիր գարարնամէսի մուճիպինճէ Մէճլիսը այան' պիր տիվանը ալի աալիյէ իֆրաղ օլունուպ, Ժէնէրալ Պուլանժէ' ղըյապէն մահքէմէ ալթընա մէզգիւրէտէ մուհաքէմէ օլունաճագ տըր.

Տիւն աղշամ Պէլվիլտէ վուգու պուլան պիր զիյաֆէթտէ Մ. Նաքէ' ճիւմհուրիյէթի գուրթարմագ իչիւն Ֆրանսայը «Պարլամանթարիզմ» թարաֆտարանընըն էլլէրինտէն ալըպ իտէճէք վագթ կէլմիշ օլտըղընը միւպէյյին Ժէնէրալ Պուլանժէնին պիր նութգունը գրաաթ իթմիշ տիր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի Թարաֆընտան Տէր Մինասեան Վահան վարդապետ հազրէթլէրի թէրթիպ օլունան վէ պիր սուրէթի ճումաա էրթէսի կիւնքի Նիսանէմիզտէ տէրճ իտիլէն ճէզայի րուհանի Տրզըաբերականը տիւնքի բազար կիւնիւ Տէրսաատէթին պիլճիւմլէ քիլիսէլէրինտէ ալէնէն գրաաթ օլունմըշ տըր.

—

Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամէն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի' էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք, Խարիճիյէ միւսթէշարը Տաւեան Ցարութիւն բաշա հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշ տիր.

ՄԵՏ. ԳԷՈՐԳ ԱՂԱ ՔԷՐԷՍՏԷՃԵԱՆ

Հայր Ասիական ընկերութեան Անտենադպիր Մեծ. Պօղոս էֆ. Քէրէստէճեանի.

Ցետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց երէկ իւր մահկանացուն ի հասակի 72 ամաց, ի խոր սուգ համակելով իւր հինգ զաւակունքը, ազգականքն ու բարեկամքը.

Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը երեքշաբթի ժամը ճիշդ 4ին ի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոջ Խասգիւղի ուր փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը և ուրկէց պիտի ամփոփուի թաղին գերեզմանատունը իւր նախնեաց դամբարանին մէջ.

ԱՄԷՐԻԳԱ

Նիւ-Եօրգ մուխպիրիմիզտէն մարտ 7/19 թարիխլիւ ալտըղըմըզ պիր մէքթուպտուր·

Միւթթէհիտէ Ամէրիգանըն
Եէնի րէիսի ճիւմհուրը·

Մարտ 4տէ Միւթթէհիտէի Ամէրիգա եէնի րէիսը ճիւմհուրընըն սանտալիի րիյասէթէ գուուտ խուսուսիի միւնասէպէթիլէ, պիր այ էվվէլինտէն հազըրլանմըշ օլան շէմէնտէֆէր գաթարլարը վէ վափորլար՝ պիր չօգ մահալլէրտէն Ուաշինկթընա քիւլլիյէթլի էհալի նագլ իթտիքլէրի կիպի, պիր չօգ եէրլէրտէ տախի էհալի թագըմ թագըմ օլուպ մախսուսի գադըր թարլար վէ վափորլար իսթիճար իտէրէք Ուաշինկթընա միւվասէլէթ իթմիշլէր տիր· Եէվմը մէզգիւրտէ Ուաշինկթընա վիւրուտ իտէն էհալինին միգտարը 7–800,000 նիւֆուսա պալիղ օլտըղընտան, օթէլ վէ սաիր խանէլէր տոլուպ, պարընաճագ եէր գալմամըշ տըր· Պիր չօգ քեսան՝ պու հալի էվվէլինտէն քէշֆ իտէրէք, պարընաճագ եէր պուլմագ իչին պիր հաֆթա էվվէլ շէհրը մէզգիւրէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր·

Պու տէրէճէ իզտիհամ՝ վափորլարըն զայէթ ուճուզ ֆիյաթլա եօլճը նագլ իթմէսինտէն, վէ պիր տէ 4 սէնէտէ պիր քէրրէ վուգուա կէլան պու գիւնէթի կէօրմէք իչին էհալինին ագըմ ագըմ Ուաշինկթընա կիթմէսինտէն նէշէթ էյլէմիշ տիր·

Եէվմը մուայյէնտէ (մարտ 4) րէիսը սապըգ Մ· Գլիվլէնտ՝ սաաթ թամամ 12յէ կէլմէյինճէ սանտալիի րիյասէթտէն գալգմամըշ տըր· Սաաթ 12յի պուլտուգտա, րէիսը ճէտիտ Մ· Հէրիսըն կէլէրէք, իքի րէիս պիրիպիրլէրիլէ սէլամլաշտըգտան սօնրա, Մ· Գլիվլէնտ՝ եէնի րէիսի թէպրիքլէ սանտալիի րիյասէթի թագտիմ էյլէմիշ, վէ պու սըրատա պինլէրճէ էհալինին «հուրրա» սէտալարը կէօքլէրէ աքսէտար օլմուշ, վէ հէր իքի ֆըրգա էֆրատը չալգըլարընը աչարագ «Հէրիսըն տըր րէիսիմիզ» տէյու նիտա էյլէմիշլէր տիր·

Պու արա՝ մէյտանըրտ պիր մահալլէ քիւլլիյէթլի էհալի տօլարագ, Մ· Հէրիսընըն վիւրուտունէ պէքլէմէքտէ իտիլէր· Արատան պիր գաչ տագիգա միւրուր իթտիքտէն սօնրա, կէրէք Մ· Գլիվլէնտ վէ կէրէք Մ· Հէրիսըն՝ եանեանա ֆայթօնսիւվար օլտուգլարը հալտէ էհալինին թէճէմմիւ իթտիքլէրի մէյտանա մուվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, «հուրրա» սէտալարը իլէ ալգըշլանմըշլար տըր·

Պու արա րէիսը ճէտիտ Մ· Հէրիսըն էհալիյէ խիթապէն պիր նութգ իրատ իթմիշ, քէնտի պաշլըճա էֆքեարը՝ Ամէրիգայա խարիճտէն կէլան խամ էմթաա րէսմինճէ թէնզիլաթ իճրա իտիլէճէքինի պէյան իթմիշ տիր·

Պու սըրատա չէտիտ պիր եաղմուր եաղմայա պաշլատըղընտան, Մ· Հէրիսըն նութգընա խիթամ վէրէրէք, իքի րէիսլէր՝ եինէ ֆայթօնսիւվար օլարագ հիւքիւմէթ գօնագընա ավտէթ իթմիշլէր, վէ պիր ազ սօնրա Մ· Գլիվլէնտ՝ Մ· Հէրիսըն իլէ սօն տէֆա վէտալաշարագ միւֆարէգաթ իթմիշ, վէ պունըն իզէրինէ պիր խայլը քէսան եէնի րէիս իլէ միւլագաթա չըգմըշ տըր·

Եէնի րէիս ինթիխապ օլունմազտան, էհալի միյանընտա եանի ճիւմհուրիյէթ վէ տէմօգրաթ թարաֆտարանը միյանընտա խուսումէթ մէվճուտ օլտըղընտան, Մ· Գլիվլէնտ իլէ Մ· Հէրիսըն տախի էհալինին կիտիշինէ իշթիրաք իթմէքտէ իտիլէր· լաքին Մ· Հէրիսըն սանտալիի րիյասէթէ գուուտունտան 3 կիւն աքտէմ Մ· Գլիվլէնտի քէնտի խանէսինէ տավէթլէ պիրլիքտէ թաամ իթմիշլէր, վէ արալարընտա պօլիթիգայա տաիր չօգ միւպահասէթտէ պուլունմըշլար տըր· Պու միւլագաթ էսնասընտա Մ· Հէրիսըն՝ Մ· Գլիվլէնտտէն րէիսլիգ հագգընտա մալումաթ իսթէմիշ, Մ· Գլիվլէնտ տէ իգթիզա իտէն մալումաթը վէ իթթիխազը լազըմ կէլէն թէտպիրլէրի պէյան իթմիշ, վէ թարաֆէյն՝ արասընտաքի տօսթլուղըն պունտան պէօյլէ տախի տէվամ իտէճէյինի էքսպրէսլէրինէ թէքմիլ էյլէմիշլէր տիր·

Քէզալիք Մ· Գլիվլէնտ տախի Մ· Հէրիսընը սանտալիի րիյասէթէ գուուտ իթմէսինտէն էվվէլ վէ հաֆթա գուուտ իտէճէյի կիւնի քէնտի խանէսինէ տավէթ իտիպ, պիրլիքտէ թաամ իթմիշ կիպի, գուուտ իթտիքի կիւնի քէճէսի տախի միւշարէլէյհի միւսաֆիր գապուլ իթմիշ տիր·

Մ· Հէրիսըն թարաֆտարլարը՝ Մ· Գլիվլէնտ իլէ Մ· Հէրիսըն արասընտաքի տօսթլուղը չէքէմէմէքտէ իտիլէր տէ, Մ· Հէրիսըն՝ պունա իհալէի սէմի իթմէյէրէք, Մ· Գլիվլէնտ իլէ օլան միւնասէպէթը տօսթանէսինի թագվիյէ իթմէքտէ տիր· գէրա րէիսլիքէ մուվաֆֆագ օլմասը հասէպիլէ արթըգ թարաֆտարլարընըն քէնտի նազարընտա էհէմմիյէթի գալմամըշ տըր·

Րէիսը սապըգ Մ· Գլիվլէնտ՝ պու հաֆթա Նիւ-Եօրգա կէլէրէք տավա վէքիլլիյի իթմէյէ պաշլամըշ տըր· Միւշարէլէյհ պիր չօգ տավալար տէրէօհտէ իտիպ, հունէրը մէհաքիմտէ ֆազլ իթմէքտէ տիր· Մ· Գլիվլէնտ՝ րէիսը ճումհուր օլմազտան էվվէլ տախի մէշհուր տավա վէքիլլէրինտէն պիրի իտի·

* *

Մուխթէլիֆ շիմէնտէֆէր Եէքիւնլէրի·

Ամէրիգատա պիր վագըթտան պէրու շիմէնտէֆէր թէքէրլէքլէրի պէրաթ թէճրիպէ մուգավատան իմալ օլունմագտա իտի իսէ տէ, պու չէշիթտէն գատար ումումիյէթ հալինէ գօյմաղ իթմէմիշ իտի· լաքին պու սէֆա պուլունան պիր ուսուլ մուճիպինճէ թէքմիլ շիմէնտէֆէր թէքէրլէքլէրի մուգավատան իմալ օլունմագտա տըր· Իշին զարիպ եէրի չուրուրը տըր քի, մէզգիւր մուգավա թէքէրլէքլէր՝ հէմ տէմիրտէն չօգ տայանըգլը վէ հէմ տէ տէմիրտէն չօգ հաֆիֆ օլուր· ճէճէթէ շիմէնտէֆէրի տահա սիւրաթլի կիտէճէքինէ մէտար օլմագտա տըր· Գունտան մաատա տէմիր թէքէրլէք՝ եանի հարէքէթտէ հալը օլան սըճագլըգտան գըրմագտա իքէն, մուգավա իսէ պումագտան մաատա, խայթտան տախի չըգմամագտա տըր· Պիր տէ վագոնլարըն տախի թէքմիլ մուգավատան իմալ խուսուսինտէ օլտըղը կէօրիւլմէքտէ տիր·

ԵՎՐՕՊԱ ՕՐՏՈՒԼԱՐԸ

Եվրօպա տէվլէթլէրինին էլէքտ սիլահ ալթընտա պուլունտուրտուգլարը ասաքիրին միգտարըն տախի ախիրէն Լ՛Էնտեփանտանս Պէլճ կազէթասընտա կէօրիւլէն մալումաթ շայանը տըգգաթ օլտըղընտան, պէր վէճհի աթի թէրճէմէսինէ իպթիտար գըլընմըշ տըր·

Եվրօպա տէվլէթլէրի՝ սուլհ վագթը թէրթիպի օլմագ իւզրէ, էլէքտէ 3,263,474 ասքէրէ մալիք օլուպ, պունլարըն 876,638ի՝ Ռուսիատա, 512,472սի՝ Ֆրանսատա, 491,840ը՝ Ալէմանիատա, 290,106սը՝ Աւսթրիատա, 240,915ի՝ Իթալիատա, 221,358ի Ինկիլթէրատա, 182,000ի՝ Թիւրքիատա, 131,400իւ՝ Սրպիատա, 65,733իւ՝ Հօլանտատա, 43,405ի՝ Պէլճիգատա, 42,900իւ՝ Տանիմարգատա, 35,413իւ՝ Ռումանիատա, 33,020սի՝ Շուէտ-Նորվէճիատա, 32,346սը՝ Պուլկարիստանտա, 26,346սը՝ Եունանիստանտա, 24,361ի Բօրթուգալտա վէ 13,213իւ՝ Սըրպիատա պուլունմագտա տըր· Միգտարը մէզքիւր՝ եալընըզ գարա ասքէրլէրինտէն իպարէթ օլուպ, 191,000 քիշիտէն իպարէթ պուլունան ասաքիրը պահրիյէ՝ միգտարը մէզքիւրըն խարիճինտէ տիր·

Պու 191000 նէֆէր ասաքիրը պահրիյէնին 61400 նէֆէրի՝ Ինկիլթէրատա, 29379 նէֆէրի՝ Ռուսիատա, 24728ի Ֆրանսատա, վէ 16403ի Ալէմանիատա վէ 14372 նէֆէրի Իթալիատա պուլունմագտա տըր·

Մուհարէպէ վագթը թէրթիպինէ կէլինճէ, եալընըզ 5 տէվլէթը մուազզամա օրտուլարընըն միգտարը սէֆէրիսի 21,000,000 ասքէրէ պալիղ օլուպ, միգտարը մէզքիւրըն 5,000,000ը իքէ մուհարէպէյէ մէյտանը հարպտա պուլունապիլէճէքլէր տիր, Թէրթիպը սէֆէրի պէրվէճհը աթի թագսիմ օլունմըշ տըր·

Ալէման 7200000,
Ֆրանսա 4108655
Իթալիա 2526000
Ռուսիա (Եվրոպատա) 2600000
Աւսթրիա 1181600·

Իշպու հարպը միւթէգապիլ մէյտանը մուհարէպէյէ սէվք իտիլէպիլէճէք ասաքիրին քեսրէթինէ նազարէն, պիրինճիլիք Ռուսիայա աիտ օլուպ, տէվլէթը միւշարէլէյհանըն օլ պապտաքի գուվվէթի 1639000 նէֆէրէ, Ալէմանիանընքի՝ 1000000, Ֆրանսանընքի՝ 960000, Աւսթրիանընքի՝ 940000 վէ Իթալիանընքի՝ 610000 նէֆէրէ պալիղ օլմագտա տըր·

Թօփլարըն միգտարընճա տա պիրինճիլիք Ռուսիա տէվլէթինտէ տիր· Ռուսիա տէվլէթի՝ 3624, Ալէմանիա 2832, Ֆրանսա 2694, Աւսթրիա 1664, Իթալիա 1632 թօփա մալիք տիր քի, պու հալտէ Եվրօպա տէվլէթլէրի 12446 ատէտ թօփա մալիք պուլունըյօրլար տէմէք օլուր·

Իթթիֆագը միւսէլլէսի թէշքիլ իտէն տէվլէթլէրին թօփլարը՝ Ֆրանսա վէ Ռուսիա թօփլարընըն մէճմուընա միւսավի կէլէճէք տէրէճէտէ իսէ տէ, իշպու հարպը միւթէգապիլ մէյտանը մուհարէպէյէ սէվք իտիլէճէք ասաքիրին միգտարընճա, Ռուսիա վէ Ֆրանսա գուվվէթլէրինին մէճմուը՝ իթթիֆագը միւսէլլէս տէվլէթլէրինին մէճմուընտան 40000 նէֆէր գատար զիյատէ տիր·

Գուվվէյի պահրիյէճէ պիրինճիլիք Ինկիլթէրայա աիտ տիր· Տէվլէթը միւշարէլէյհանըն գուվվէյի պահրիյէսի 421 գըթա սէֆինէյի հարպիյէտէն իպարէթ օլուպ, պունըն 68ի զըրհլը վէ 4իւ գարագօլ, 17սի թօրփիլ վափորը վէ 142 գըթասը թօրփիլ սանտալլարը տըր·

Ռուսիա տօնանմասը 386 գըթա սէֆինէտէն միւրէքքէպ օլարագ, պունըն 19ը զըրհլը, 14ի մօնիթօր, 7սի գարագօլ վափորը վէ 148 գըթասը թօրփիլ սանտալլարը տըր·

Իթալիա տօնանմասը՝ 175 գըթա սէֆինէտէն միւրէքքէպ օլարագ, պունըն 18ի զըրհլը վէ 6սը գարագօլ, 5ի թօրփիլ վափորը, 76սը թօրփիլ սանտալը տըր·

Աւսթրիանըն 110 գըթա սէֆինէի հարպիյէսի վար տըր· Պունըն 11ի զըրհլը, 1ի գարագօլ, 8ի թօրփիլ վափորը, 45ի թօրփիլ սանտալը տըր·

Ալէմանիա տօնանմասը՝ 79 գըթա հարպ սէֆինէսինտէն իպարէթ օլարագ, պունըն 13ի զըրհլը, 1ի գարագօլ, 13ի թօրփէտօ զըրհլը սէֆինէ վէ 94իւ թօրփիլ սանտալը տըր·

Միւթթագըպէլէն զիքր օլունան խուսուսաթ մուհարէպէի պահրիյէ հալինէ օլաճագ օլուր իսէ օլսուն, Ինկիլթէրա պու մուհարէպէյէ էն զիյատէ հազըրլանմըշ պիր տէվլէթ տիր, չիւնքի էն զիյատէ զըրհլը վէ թօրփիլ սէֆինէլէրինէ տէվլէթը միւշարէլէյհա մալիք պուլունըյօր· Ինկիլթէրատան սօնրա Ֆրանսա վէ Ռուսիանըն գուվվէյի պահրիյէլէրի էհէմմիյէթլիյէ թէվագուն իթմէքլէր· Իթալիանըն 7 գըթա զըրհլը տիրէնսլըրը էն ճէսիմ զըրհլիլէր տիր·

Պու մէմալիքէ հարպիյէ հէր սէնէ 6 մուազզամ տէվլէթլէրէ 4,055,440,616 ֆրանքա մալ օլմագտա տըր քի, պունըն 3,189,000,000 ֆրանքը ասաքիրը պէրրիյէ վէ 866,000,000ը ասաքիրը պահրիյէ իչին սարֆ օլունըյօր· Մէսարիֆի մէզքիւրէտէն Ինկիլթէրանըն հիսսէսի ճէտվէլէ պահրիյէ իչին թախսիս իթմիշ օլտուղը 545,000,000 ֆրանք իլէ Ֆրանսա պարլամէնթօսընըն պունտան 3 այ էվվէլ պահրիյէ վէ հարպիյէ նէզարէթլէրինէ վէրմիշ օլտուղը 770,000,000 ֆրանք վէ Իթալիա պարլամէնթօսընըն սարֆընա մէզունիյէթ կէօսթէրտիկի 213,000,000 ֆրանք տախիլ տէյիլ տիր·

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կազէթէսինտէ պէրվէճհը աթի օգունմուշ տըր·

Իճմալը հալ

Պու հաֆթա մուամէլաթը թիճարիյէտէ րէվաճ կէօրիւլմէմիշ տիր·

7 կիւն զարֆընտա հէր Կիրգա վէ Աշիմա պուղտայը կէլմէքլիքինտէն, վէ էլտէ գալան մալ մէվճուտ օլմատըղընտան, պու մալ իւզէրինէ հիչ իշ օլմամըշ տըր·

Եումուշագ պուղտայ մէվճուտաթը 15000 քիլէտէն վէ սաթըշը 20000 քիլէտէն իպարէթ պուլունմըշ օլտըղընտան, մէզքիւր միգտարլար պէյնինտէքի ֆարգ էլտէ պուլունան մալի 18000 քիլէյէ թէնզիլ էյլէմիշ տիր·

Պու հաֆթա 8000 չուվալ ուն կէլմիշ վէ սաթըշ 4000 չուվալա պալիղ օլմուշ օլտըղընտան, իւթ թարաֆը՝ մէվճուտը 20500 չուվալա չըգարմըշ տըր·

Ֆասուլեա ֆիյաթը տայմա թէնէզզիւլ էյլէմէքտէ տիր· Պու հաֆթա Օրտու, Թրապիզօն վէ Թունա մալը 120-125 ղրշ·տան վէ Րիզէ մալը 140-145 ղրշ·տան օլարագ 300 չուվալ սաթըլմըշ տըր·

Կէչէն հաֆթատան պէրու Նօհուտ ֆիյաթը թէզայիւտ էյլէմիշ իսէ տէ, պու հաֆթա պու մալըն րիճճանընտա րէվաճ կէօրիւլմիշ վէ 1000 չուվալ մէվճուտա մուգապիլ 1200 չուվալ սաթըլմըշ օլտըղընտան, իշպու ֆարգ էլտէ պուլունան մալըն 1300 չուվալա թէնէզզիւլինէ պաիս օլմուշ տըր·

Պու հաֆթա արփա 52—55 պարատան 400 չուվալ գէթէն թօխումը սաթըլմըշ վէ էլտէ հիչ մալ գալմամըշ տըր·

Կէչէն հաֆթաքի ինճիմատգարա պէյան էյլէմիշ օլտուղումուզ վէճհլէ, խալը րիճաճարընտա միւշահէտէ օլունան սուքիւնէթ 10 կիւն գատար անճագ տէվամ իթմիշ, վէ պու հաֆթա րիճաճատա էքէյինէ րէվաճ կէօրիւլմիշ, վէ Ռուսիատան կէլէն Շիրվան վէ Տաղիստան մալընտան 150 պալիա սաթըլմըշ տըր·

Թիֆթիք ֆիյաթը միւթէզայիտ վէ ախզը իթասընտա կէրմիյէթ տախի ճարի տիր· Պու հաֆթա զարֆընտա գըրքըյլը 14 ղըրշ·տան անճագ 110 պալիա էյի մալ սաթըլմըշ տըր·

Իզմիր րիճաճարընտա աֆիյոն իւզէրինէ էքէյինէ սիզգուրթա վուգուա պուլմագտա իսէ տէ, րիճաճմըգտա հիչ սաթըշ օլմամըշ, վէ մուամէլաթըն միւտաթէյը գաբիլը զարֆընտա րէվաճ քեսպ իթմէսինէ ինթիզար օլունմագտա պուլունմըշ տըր·

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԷՐՄԷՆԻ ԳԱԹՕԼԻՔ
ՄԻԽԹԷՊՐԱՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Էրմէնի Գաթօլիք Միխթէպէրան մէճլիսի՝ էվվէլճէ վէրիլէն գարար մուճիպինճէ տիւնքի բազար կիւնի սաաթ 7½ րաատէլէրինտէ Պէյօղլունտա Կաթօղիկոսարան սալօնընտա աքտը իճթիմա էյլէմիշ, վէ 35 ազա մէվճուտ պուլունմըշ տըր·

Էվվէլ պէ էվվէլ րէիսը մէճլիս Կաթօղիկոս վէ Պաթրիգ րիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրի՝ խիրատը մէգալ իլէ ճումաա էրթէսի կիւնիւ հուզուրը միւմինունչուրը հազրէթը Շէհրիյարիյէ մէթուլ չէրէֆինէ նաիլ վէ իթթիֆաթը ֆէվգէլզայէտի հազրէթը Միւլիւքանէյէ մազհար պուլունտուգլարընը հիքեայէ մէճլիսէ պէյան, վէ պու միւնասէպէթլէ Էրմէնի Գաթօլիք ճէմաաթընճա սէլամը սէլամէթէնճամը հազրէթը Շէհրիյարիլէրինին էպէտան պուլունտուղընը թէպշիր իթմիշ, վէ ազայի մէճլիս՝ թէպլիղը մէզքիւրէյի ղըյամէն պիլէ թըխիսէ, «Փատիշահըմ չօգ եաշա՛» տուայի վաճիպ իւլ էտասընը թէլագգի էյլէմիշ տիր· Պաթէհու Կաթօղիկոս վէ Պաթրիգ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ իգթիֆայէ էսմը ու իգպալը հազրէթը Շէհրիյարիյի միւթէզամմին պիր տուա գըրաաթ իթմիշ, հազըրուն էքսավագ ամին իւան օլմուշլար տըր·

Պաթէհու կէչէնքի ինթիխապտա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, իտարէ մէճլիսի ինթիխապըթը իչին ազայի մէճլիս թարաֆընտան եա պիզզաթ կէթիրիլմիշ վէ եա կէօնտէրիլմիշ օլան գուրա պուսուլալարը՝ թաատատ օլունուպ, մէճլիսին 60 ազասընտան 58ինին ճէվապ վէրմիշ օլտուղը միւշահէտէ գըլընմըշ, վէ թաատատը գուրա մուամէլէսինին իֆաստը իչին Պիլճեան Հայր Եղիա վարդապետ իլէ Էնքսէրճեան Մկրտիչ, Ալիք Անտոն վէ Պիրիմեան Գէորգ էֆէնտիլէրտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն ինթիխապ օլունմըշ տըր·

Իշպու գօմիսիօն՝ գուրա ճէտվէլլէրինին մէվգու օլտուղլարը զարֆլարըն իւզէրինտէքի իմզալարը պատէլ մուայէնէ քիւշատ իտուպ, զարֆլարը պիր սէպէթէ վէ տէրունլէրինտէն չըգան գուրա ճէտվէլլէրինի տախի տիկէր պիր սէպէթէ վազ իթտիքտէն սօնրա, ազայի գօմիսիօնտան պիրի՝ գուրա ալանլարը խալքին օգույուպ տիկէր իքիսի տախի գուրալարը պիրը պիրը գայտ իթմիշլէր, վէ պու վէճհլէ թաատատը գուրա մուամէլէսի խիթամ պուլտուգտա, աթիտէ մուհարրէր զէվաթըն էքսէրիյէթը արա իլէ իտարէ մէճլիսինէ ազա ինթիխապ օլունտուգլարը թէպէյյուն իթմիշ տիր·

Ֆօտ· Ռօքօսեան Յովսէփ վարդ·
» Գազրիքեան Պօղոս Գէրապ·
Սագըզ Յովհաննէս էֆ· հազրէթլէրի
Բէքմէզ Կոմիտաս »

(71)

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԽԷԼԼԻՖԻ
ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Անժէլ·—Թամ սիզին իչինիզէ եարար պիր ֆամիլեա պիլիրիմ, զանն իտէրսին մախսուս սիզի իչին ըսմարլանմըշ · · · Ալզասլը օլան պու ֆամիլեանըն էրքէյի՝ Ֆրանսըզ թէպաայէթինէ տուխուլ իթմիշ տիր · · · Թէքմիլ ֆամիլեա խալգը Ֆըրանսըզճայը էյի սէօյլէմէզ վէ հէլէ Բարիզ ըսթըլահընտան պիր քէլիմէ պիլէ պիլմէզ · · · Պունլար պիր գաչ կիւն աքտէմ վիւրուտ իթմիշ, Գօլմար չէհրինտէ իգամէթ իտէն հէմշիրէմտէն պանա պիր թավսիյէնամէ կէթիրմիշլէր · · · Էրքէքլէրի՝ պաղչէվան տըր վէ պէկիր թիմար իթմէք վէ գուլլանմագ պիլիր· Գարըսը աշճը տըր վէ հէր չէյի եարայըր · · · Գըզ գարտաշըմ եազըյօր քի, մէրգումէ գատըն էքսէրիյա թէմիզ եէմէք բիշիրիր·

Բասգալ·—Պու բէք իշիմիզէ եարար·

Անժէլ·—Տէյի՞լ մի·

Բասգալ·—Անլէրի շիմտի կէօրէպիլի՞րմիսին·

Անժէլ·—Էվվէթ, իգամէթ իթտիքլէրի եէրի պիլիրիմ, իքիսի պիրտէն տըշարը տա չըգմազլար · · ·

Բասգալ·—Էօյլէ իսէ իւճրէթլէրի իչին քէնտիլէրի իլէ ուզլաշ վէ ավտէթինտէ պէրապէր կէթիր · · · անլէր տէ սիզինլէ պէրապէր եարըն խանէյէ կիթմէլի տիրլէր · · · Անճագ սանա էն զիյատէ չունը թավսիյէ իտէրիմ քի, խանէյէ ճիվար օլան քէօյտէն էյիճէ սագընասըն · · · Մարթըն միւմքին մէրթէպէ ազ տըշարը չըգմասընը իսթէրիզ · · · Խանէնին պաղչէսի պէօյիւք տիր վէ պու քէնտիսինէ էլվէրիր · · ·

Անժէլ·—Սէն մէրագ իթմէ · · · Սիզ պէզիմլէ իգամէթ իթմէյէճէքմիսինիզ·

Բասգալ·—Պու խուսուս՝ հէնուզ իճրա օլունմամըշ օլան պազը չէյլէրէ միւթէվագգըֆ տըր · · ·

Անժէլ·—Էյ հիչ օլմազսա պէրապէ՞ր տէ մի կէլմէյէճէքսինիզ · · ·

Բասգալ·—Էվվէթ, Տօգթօր պէրապէր կէլէճէք·

Անժէլ·—Սէ՞ն նիչին կէլմէյօրսըն·

Բասգալ·—Միւհիմ իշլէրիմ օլտուղընտան, պէն Բարիզտէ գալաճաղըմ · · ·

Անժէլ՝ պաղըրարագ·—Պարէ գարը իշի տէյի՞լ եա·

Բասգալ՝ պու նիտայա ճէվապ վէրմէքսիզին օմուզլարընը սիլքէրէք·—Պէն իլէ Տօգթօր կէլիպ օրատա սիզինլէ պիրլէշիպ պիրլէշմէյէճէքիմիզի եարըն գարարլաշտըրաճաղըզ · · · Շիմտի, չաբուգ կիթ · · · սաաթ իքի տիր · · · տէօրթ թարաֆընըզա պագգալըմագ իչին գարանլըգ պասմազտան «Բըթի-Գամթէլ»տէ օլմալըսընըզ·

Անժէլ·—Սաաթ պէշ սուլարընտա պուրատայըմ,—տէյիպ ազիմէթ իթտի·

Ժագ՝ Բասգալա·—Շըմէնտէֆէրէ գատար պիզէ րէֆագաթ իթմէյէճէքմիսին·

Բասգալ·—Խա՛յր · · · Բիւէքալա սօգագընտաքի օտամը կիտիպ սըրասընա գօյաճաղըմ·

Ժագ·—Պէնճէ մէզքիւր օտատա հէր նէ վար իսէ քեաֆֆէսի տէ «Բըթի-Գամթէլ»է նագլ օլունսա էյի օլուր · · · Ալթը պին ֆրանգա եազլըգ քէօշք էվլէրի իսթիճար իտէն ատամլար՝ եիւզ «էքիւ»լիք ուֆագ թէֆէք վէ թավան իչի օտալարը իսթիճար իտէնլէրտէն տահա ազ շիւպհէ վէրիրլէր · · ·

Բասգալ·—Էսասէն սէնին հագգընտա օլտուղընտա շիւպհէ եօգ, լաքին էլիմիզտէ նէ գատար տուրանալըգ օլաճաղընը վէ իշլէրիմիզին նէ րէնկ քէսպ իտէճէքինի անլամազտան էվվէլ հիչ պիր չէյէ գարար վէրմէք իսթէմէյօրըմ · · · Զամէն չօգ պիր վագըթ տա պէքլէմէյէճէքիզ · · · եարըն անլայապիլէճէյիզ · · ·

Ժագ·—Նէ՞րէտէ պուլուշաճաղըզ·

Բասգալ·—Պէն տէ պունը սօրաճագտըմ · · · «Բըթի-Գամթէլ»տէ՞ մի եաթաճագսըն·

Ժագ·—Էվվէթ·

Բասգալ·—Չօգ աչէ· Լաքին պու կէճէքի վուգուաթտա պաշըմա նէ կէլէճէքինի պիլմէտիքիմտէն, իսթէրիմ քի եարըն բէք էրքէն Բարիզտէ օլասըն · · ·

Ժագ·—Պու տա զօր պիր չէ՞յ մի տիր · · · իլք թրէն իլէ կէլիրիմ, վէ էհէր հէնուզ կէլմէմիշ օլուր իսէն պուրատա սէնի պէքլէրիմ · · ·

Բասգալ·—Բէք էյի · · · Ալլահա ըսմարլատըգ · · · եարըն պուլուշալըմ · · ·

Պունը միւթէաքիպ Բասգալ Սօնիէ Բիւէքալա սօգաղընա ազիմէթ իթմէք իւզրէ Ժագ Լաքրուատան միւֆարէգաթ իթթի·

Սաաթ պէշէ հէնուզ պիր գաչ տագիգա վար իքէն Անժէլ՝ պէօյիւք պիր արապա իլէ «Բարլըման» օթէլինէ միւվասէլէթ իթմիշ, մէզքիւր արապայա չամաշըր վէ սուֆրա թագըմլարը վէ պագը էվ էշեալարը հավի իւչ սանտըգ եիւքլէնմիշ իտի·

Սաաթ իքէ քիրալանմըշ օլան մէզքիւր արապա՝ Անժէլի Մարթ վէ Տօգթօր իլէ պէրապէր տէմիր եօլ սթասիօնընա տախի կէօթիւրէճէք օլուպ, Ալզասլը իքի խըզմէթքեարլար տա Անժէլտէն էվվէլ սթասիօնտա պուլունաճագլար իտի·

Էօքսիւզ գըզ չօգտան պէրու հազըրլանմըշ օլուպ, քէնտի ուֆագ սանտըղը Անժէլին իւչ ատէտ սանտըղըյլա պիրլէշթիրիլտի վէ տէմիր եօլ սթասիօնընա հարէքէթ օլունտը · · ·

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնաղընա նագլը մէգալ իտէլիմ·

Մալիւմ օլտուղը վէճհլէ, գօնթ Ֆիլիբին օտասը՝ ճէնազէ օտասընա թահվիլ իտիլմիշ օլուպ, էվին հէր ուշագը սըրա իլէ կէլիպ րահիպլէրին եանընտա տուվա իտիյօրլար իտի·

Գօնթըն տօսթլարը՝ չիւպհէսիզ կէլիպ սօն վէտա վէ իհթիրամլարընը արզ իտէճէքլէրի ճիհէթիլէ, միւթէվէֆֆանըն նաշըսընը վազ իթմէք իւզրէ ժէրօմ կիթմիշ ճէնազէ ալայը իտարէսինէ գուրշուն գապլը պիր թապութ ըսմարլամըշ վէ չաբուգ գօնաղա կէօնտէրիլմէսինի թէնպիհ իթմիշ իտի·

Մէզքիւր թապութ կէլիպ, գօնթըն նաշըսը՝ տէրունինէ վազ իլէ օտանըն օրթա եէրինտէ սըրալար իւզէրինէ գօնուլմըշ, վէ պատէհու ճէնազէնին իւզէրինէ եաս պիւրիւնճիւքլէրի էօրթիւլիւպ, գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին եալընըզ եիւզիւ աչըգ պըրագըլմըշ իտի·

Թապութըն էթրաֆընտա մումլար եանըյօր իտի·

Իխթիյար ուշագ՝ պիրինճի սընըֆտան պիր ճէնազէ ալայը ըսմարլամըշ իտի·

(Տէվամը)

Տիգրան Սարգիս պէյ
Բօրթուգալ Միքայէլ էֆ. հազրէթ.
Մըսըրլը Օննիկ պէյ հազրէթլէրի
Գույումճեան Պետրոս էֆ. »
Թընկըր Եավէր բաշա »
Տօքթ. Յովսէփ Նուրիճան էֆ.
Ալլահվէրտի Յովհաննէս էֆ. հազ.
Ալիքսանեան Յովհաննէս պէյ.

Իտարէ մէճլիսի՝ պու սուրէթլէ ինթիխապ վէ թէշքիլ օլընտըգտան սօնրա, Բաթրիգ. էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան զէվաթը միւշար վէ մումայիլէյհիմէ սուրէթը ինթիխապլարընը միւպէյյին պիրէր թէզքէրէ եազըլարագ, մէճլիսը մէզքուրըն պիր ան էվվէլ ագտը իճթիմա էյլէմէսինէ, վէ պունլարտան խութիփա խոճէնլէր պուլընտըղը թագտիրտէ եէրլէրինէ էն զիյատէ գուրպ գազանմըշլարտան թէնսիպիլէ գաիմէսինէ թէվճիհլէն միկէրլէրի կէչիրիլմէսինէ, վէ բէյլէրի միւսավի կէլէնլէրին տէ սիննլէրի պէօյլէ օլանլարընը բիւճիհանիյէթ վէրիլմէսինէ վէ պու ուսուլին տահի 15 բէյ եանի Միւթէզէրան մէճլիսի ազասընըն բուսը մըրտաընտա բէյ գազանմըշլար հազրընտա ճարի օլմասընա, վէ Իտարէ մէճլիսինին հէր 15 կիւնտէ 1 տէֆա նիզամէն ագտը իճթիմա իթմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր.

Իտարէ մէճլիսի ինթիխապը մատտէսի վէ թէֆէրրուաթը պու սուրէթլէ գարարլաշտըրըլըրտըգտան սօնրա մէճլիս՝ Նիզամնամէի միլլինին տէվամը թէտգիգինէ միւպաշէրէթ օլընմըշ տըր. Էվվէլա կէչէն ինթիխամըն զապթնամէսի գըրաաթ օլընարագ պիլա իթիրազ գապուլ օլընմըշ տըր.

Միւթէհագըպէն Մէքթէպլէր գօմիսիօնընա տաիր օլան ֆասըլ, եանի Նիզամնամէնին 41ինճի մատտէսի գըրաաթ օլընըպ, պիր չօգ միւպահասէթտան սօնրա մէզքիւր պէնտտէքի «բէխոստէն մաատա պիրի բուհպան օլմագ իւզրէ 2 ազատան միւրէքքէպ տիր» իպարէսի եէրինէ «պիրի բուհպանտան վէ իքիսի ավամտան (աշխարհականտան) օլուպ պու իւչիւնտէն պիրի՝ բէխոս օլաճագ տըր» իպարէսի կէչիրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր.

Պու սըրատա իչպու Մէքթէպլէր գօմիսիօնը իլէ Նիզամնամէտէ կէօրիւլէճէք տիկէր գօմիսիօնլար բէխոլէրինին՝ եա Իտարէ վէ եա Միւթէպէրան մէճլիսի ազասընտան, վէ տիկէր ազալարըն խարիճտէն տախի օլապիլէճէյի թահթը գարարա ալընմըշ տըր.

Ղայէթ մուֆասսալ օլան մէզքիւր 41ինճի մատտէ՝ պալատէ զիքր օլընան թաատիլաթ իլէ գապուլ վէ թաստիգ օլընմըշ տըր.

Տէավի գօմիսիօնընա տաիր օլան 42նճի մատտէ իլէ վաժիֆէնամէլէրէ տաիր օլան 4ւննճիւ մատտէ տախի գըրաաթ օլընըպ, պատէլ միւզաքէրէ պիլա թաատիլ գապուլ օլընմըշ տըր.

44ւննճիւ մատտէ՝ Ֆուգարախանէ գօմիսիօնընա տաիր օլուպ, պունտա «բէխոստէն մաատա ֆուգարախանէյէ մէմուր օլան բաշիգ վէ թապիպ իլէ ավամտան օլարագ 2 ազատան իպարէթ տիր» իպարէսի՝ բէք չօգ միւզաքէրէտէն սօնրա «բէխոստէն մաատա պիր բուհպան վէ 3 աշխարհական եանի 5 ազատան իպարէթ օլուպ ֆագաթ Ֆուգարախանէյէ մէմուր օլան բաշիգ վէ թապիպ տախի մէզքիւր գօմիսիօնտա միւշավիր ([illegible]) օլաճագ տըր» իպարէսինէ թահվիլ օլընարագ մէզքիւր մատտէ տախի գապուլ իտիլմիշ տիր.

45ինճի մատտէ՝ Գապրիսթան գօմիսիօնընա տաիր օլուպ, մատտէի մէզքիւրէ՝ պիլա իթիրազ գապուլ օլընմըշ տըր.

Պատէհու Բաթրիգխանէ ախտամ վէ մէսարիֆաթը գօմիսիօնընա տաիր օլան 46ընճը մատտէ գըրաաթ վէ թէզքիւր օլընըպ, պունտագի «ճէօմաաթըն խանէսի» սէօզիւ «ճէօմաաթըն ախտամը», վէ «հէր նէվի ախտամը» սէօզիւ «հէր նէվի հասըլաթը» վէ «Բաթրիգխանէ» սէօզիւ «Բաթրիգխանէ գանչէլէրլիկի» սէօզիւնէ թահվիլ օլընմասը գարարկիր օլմուշ տըր.

Պու սըրատա Բաթրիգ էֆէնտի հազրէթլէրինէ էսասէն մաաշ թախսիս օլընմասը մէվզուը պահս օլուպ, մէզքիւր մաաշըն՝ Իտարէ մէճլիսինին թանզիմ իտէճէյի պիւտճէյէ գայտ օլընմասը թէզաքքիւր իթմիշ տիր.

Միւթէհագըպէն 47, 48, 49 վէ 50ինճի մատտէլէր գըրաաթ օլընըպ, պու մատտէլէր՝ պիր խայլի միւզաքէրաթտան սօնրա պիլա թաատիլ գապուլ օլընմըշ, վէ պատէհու մէճլիսին կէլէճէք ճումաա կիւնիւ սաաթ 8տէ թէքրար ագտը իճթիմա իտէճէք Քիլիսէ Ճէմիյէթլէրինէ ախտ օլան ֆասըլտան, եանի 51ինճի մատտէտէն պաշլայարագ թէտգիգաթ վէ միւզաքէրաթա տէվամ իթմէսի գարարկիր օլմըշ տըր.

Տիւնքի իճթիմա՝ սաաթ 11½ տա խիթամ պուլմըշ տըր.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴ ԱՐԱԲԱԿԱՆԻՆ

Մարդոյս բնական ըլլալով իւր կենաց սէրն, անկեալ է նաեւ ի բնութենէ ամենուն սրտին մէջ կեանքն ու առողջութիւնը պահպանելու հոգատարութեան զգածմունքն, որով ըստ մտաց ինչ կրնայ զրուցուիլ թէ ամէն մարդ՝ ծնած ժամանակն արդէն բժիշկ է և կամ գոնեայ բժշկականութեան մէջ։ Բայց ինչպէս որ ընկերութեան իւրաքանչիւր անդամ իւր ամէն գործերն կարող չէ անձամբ կատարել, այլ հարկ է որ ոմն այս և ոմն այն գործողութիւնն հոգայ նաեւ այլոց համար, և իբր թէ իրեն յատկացընէ այն գործողութիւնն, այսպէս նաեւ ի մասին բժշկականութեան։ Եւ արդարեւ իսկ ամէն տեղ և ամէն ժամանակ կը գտնենք որոշ անձինք, որ իրենց անձուկ կամ ընդարձակ ընկերութեան՝ ընտանեաց, ցեղին, հասարակութեան առողջութիւնը պահպանելու կամ դարմանելու հոգն ու խնամքն ստանձնեալ կըլլան։

Այս հիման վրայ հաստատուելով, կարող ենք ապահովութեամբ ասել թէ անդստին ի սկզբանէ գտնուած են յազգին այնպիսի անձինք, որ յատկապէս և իբր ի պաշտօնէ՝ բժշկական արուեստին կը պարապէին։ Բայց ոչ ուրեք կը գտնենք և ոչ իսկ հարեւանցի յիշատակութիւն կամ ակնարկութիւն մեր հնութեան այս մասին վրայ. իսկ եթէ այն անյիշատակ ժամանակները թողլով՝ գրաւորական յիշատակօք ծանօթացեալ ժամանակաց անցնինք, դարձեալ յետ բազմադարեան լռութեան՝ հազիւ Թ. և Ժ. դարէն սկսեալ՝ քանի մի հայ բժշկաց անուանք կը գտնենք, առանց փոքր իսկ տեղեկութեան թէ ունեցած կամ թողա՛ծ են որ և է գրութիւն։ Այսպէս՝ միայն Ժ. դարուն վերջերէն և կամ ԺԱ. ին սկիզբներէն կը սկսինք ունենալ թեթեւ նշոյլ բժշկական հայ գրութեան վրայ, և այն՝ ոչ թէ ինքնագիր յօրինեալ գրութիւն, այլ թարգմանութիւն յարաբերէնէ։

Կարող ենք ասել՝ թէ այս սկզբնաւորութեան համեմատ է հայ բժշկականութեան բովանդակ ընթացքն. որովհետեւ մինչեւ ցայժմ ի մեր ծանօթութիւն եկած և կամ ի ձեռս մեր հասած հայերէն բժշկական գրուածք՝ եթէ չեն ճշգիւ յարաբերէնէ թարգմանեալ, գոնեայ արաբական սկզբնագրոց հետեւողութեամբ յօրինեալ են, անոնցմէ քաղեալ կամ համառօտեալ։ Ուստի իրաւամբք կրնայ զրուցուիլ թէ հայ բժշկականութիւնն հիմնեալ է արաբականին վրայ, անոր ընդունած է իւր ծագումն, անով աճած և յառաջացած։

Այսպէս անձուկ յարաբերութեան մէջ գտնուելով մեր ազգային բժշկականութիւնն արաբականին հետ՝ հարկ է որ գէթ համառօտ ծանօթութիւն տանք Արաբացւոց գրականութեան վրայ ընդհանրապէս և առանձինն բժշկական ճիւղին վրայ։

Նախնական բուն ազգային գրականութիւն Արաբացւոց մինչեւ Է. դար՝ մեր նպատակին համար կարեւորութիւն չունի։ Սոյն հին գրականութիւնն առաւելագոյն մասամբ կը բովանդակէ իրենց ժողովրդական երգերն ու բանաստեղծութիւններն. իսկ իրական նոր գրականութեան սկիզբն եղած է իրենց նուիրական մատենին (Կուրանին) հրատարակութեամբ, որ արաբական լեզուին ընտրելագոյն նախագաղափարը կը համարուի։ Նոյն ժամանակէն ետեւ մի դարու չափ, որ Արաբացւոց աշխարհակալութեանց գլխաւոր միջոցն է, պատերազմական աղմկին մէջ մեծ յառաջադիմութիւն չէր կրնար ընել իրենց գրականութիւնն։ Սակայն և այնպէս նոյն միջոցին ի հաղորդակցութիւն մտած ըլլալով մօտաւոր կրթեալ ազգաց և մինչեւ հեռաւորաց հետ, իրենց նոր գրականութեան հիմն դրուեցաւ, որ այնուհետեւ իբր թէ իւր ազգային յատուկ նկարագիրն ըստ մասին կորոյս, և օտար ազգաց՝ մանաւանդ Յունաց և Ասորւոց գրչութեան ազդեցութեամբ՝ համազգային կերպարանք առաւ։ Իրենց յաղթական զինուքն Ասիոյ և Ափրիկէի յունախօս գաւառաց մէջ տարածուելով՝ Արաբացիք ժամանակիցեան յունական ուսմանց և գիտութեանց, և դէպ յարեւելս սփռելով՝ միջամուխ եղան պարսկական և հնդկական հրահանգութեանց։

Չի կրնար մարդ ըստ բաւականին զարմանալ փութոյն և եռանդեան վրայ, որով թարգմանեցան և ընտանեցան հռչակաւոր ազգաց՝ առաւելապէս Յունաց ուսումնական գրեանն, — Պղատոնի, Արիստոտէլի... փիլիսոփայական գրութիւններէն սկսեալ՝ մինչեւ Իպոկրատայ, Գաղենոսի... բժշկական գրուածքն։ Թարգմանութեանց յաջորդեցին, ըստ մասին նաեւ զուգընթացան, կերպ կերպ մեկնութիւնք, ընդարձակ բացատրութիւնք, համառօտութիւնք, քաղուածոյք։ Բայց կրնայ ըսուիլ թէ անդստին ի սկզբանէ առանձին խնամք տարուեցաւ բժշկականութեան։ Այսպէս սկզբնական թարգմանութեանց մէջ կը գտնենք Գաղենոսի 16 Գրոց կոչուած հռչակաւոր մատեանն, զոր Աղեքսանդրիոյ անուանի դպրոցին յոյն ուսուցիչք՝ նոյն բժշկապետին գրուածներէն քաղած և դասացութեան յարմարցուցած էին է. դարուն, Արաբացւոց այն կողմերն աշխարհակալելէն քիչ տարի յառաջ։ Գլխաւորաբար այս խմբագրութիւնն սկսան անմիջապէս ուսումնասիրել աշխարհակալ ազգին հետզհետէ բազմացող գիտունք, և զայս դրին հիմն իրենց բժշկական ուսմանց, զոր իրենց նորանոր մեկնութեամբքն և ինքնագիր երկասիրութեամբք ճոխացուցին և ընդարձակեցին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Աղեքսանդրիա՝ գէթ առ ժամանակ մի՝ իբր թէ առաջին կեդրոնն եղաւ Արաբացւոց ուսումնականութեան և մանաւանդ բժշկական ուսմանց։ Բայց շատ չանցած՝ կը գտնենք մեծագոյն պայծառութեան հասած այլ եւս ուսումնարանք, որոց մէջ առաջին տեղին բռնեց Աբբասեան Ամիրապետաց Պաղտատ մայրաքաղաքին, որմէ ելան ի յաջորդ դարս հռչակաւոր բժիշկք, բուսաբանք, քիմիագէտք, դեղագործք։

Արաբացւոց ուսումնական յառաջդիմութիւնն, առանձինն բժշկականութեան զարգացումն, մեծ ազդեցութիւն ըրաւ ոչ միայն շրջակայ՝ այլ նաեւ հեռաւոր ազգաց վրայ. զայս ոչ ոք կարող է ուրանալ։ Բայց զայն եւս պէտք չէ մոռնալ՝ թէ նաեւ զանազան օտարազգիք մեծապէս օգնած են իրենց գործակցութեամբ այս յառաջդիմութեան. թող զայն յոյն ուսումնականս և յատկապէս զյոյն բժիշկս, զոր այլ և այլ Ամիրապետք իրենց արքունիքն և ուսումնարանքն առած էին, — կային ոչ սակաւ Ասորիք, Հրեայք, Պարսիկք, որ բուն Արաբացւոց չափ և թերեւս անոնցմէ աւելի միջամուխ եղան ի գործն և զարգացուցին։

Աստ համառօտ տեսութիւն մը ընենք այն նշանաւոր բժշկաց վրայ, որ ի մեր բժշկարանս շատ յաճախ կը յիշատակուին կամ ի վկայութիւն կը բերուին, որչափ հնար է ժամանակագրական կարգաւ։

1. [illegible]՝ հնագոյն արաբական բժիշկն զոր մեր բժշկարանք կը յիշատակեն, Հրեայ էր ազգաւ, բայց քաջածանօթ արաբերէն և ասորերէն լեզուաց։ Իւր կենաց ժամանակն՝ Արաբացւոց նոր գրականութեան սկզբնաւորելու միջոցին կրնայ, որով մեծապէս օժանդակած կը համարուի նոյն գրականութեան հիմնարկութեան։ Այս օժանդակութիւնն կամ գործակցութիւնն ըրած է առաւելապէս ի մասին բժշկականութեան, որովհետեւ 683ին իւր ձեռօքն եղած է առաջին բժշկական գրուածոյն թարգմանութիւնն ասորերէնէ յարաբերէն, որ է՝ Ահարոնի ասորի երիցու բժշկական Քաղուածոյք ([illegible])։ Ասկէ զատ՝ ունի երկու ինքնագիր աշխատասիրութիւն։

2. Յովհաննէս (Եահեա կամ Եուհաննա) [illegible]՝ յետնագոյն ժամանակաւ քան զՄասարճոա՝ բայց բազմօք նշանաւոր քան զնա, Ասորի քրիստոնեայ էր, ծնեալ 777ին կամ 780ին(1)։ Հայրն (Գէորգ Մասուա) 30 տարի դեղագործութիւն ընելէն ետեւ՝ իւր ծննդեան (Ճնտիսապուր) քաղաքն, ուր հռչակաւոր հին դպրոց և հիւանդանոց կար, Պաղտատ եկած և իբրեւ բժիշկ մեծ անուն հանած էր։ Յովհաննէս նոյն մայրաքաղաքին մէջ առանձին փութով բժշկականութիւն ուսաւ. և սկսաւ ոչ միայն հօրը պէս փարել բժշկութեան արուեստն, և կէս դարու չափ այլեւայլ Ամիրապետաց բժշկապետութիւն ըրաւ, այլ նաեւ Պաղտատի հռչակաւոր հիւանդանոցին վերակացու եղաւ։ Միանգամայն բժշկականութեան և տրամաբանութեան դասատուութիւն կ՚ընէր. և իբրեւ ուսուցչապետ այնպէս համբաւ ստացաւ, որ գիտունք եւս կը յաճախէին յունկնդրութիւն։ — Հարուն Երրաշիտին հրամանաւ շատ գրքեր թարգմանեց, և Գլուխ թարգմանչաց տիտղոսն առաւ։ Շատ մ՚ալ ինքնագիր երկասիրութիւններ ունի առաւելապէս բժշկութեան վրայ. յորոց իբր երեսուն յանուանէ կը յիշատակուին և մինչեւ ցարդ մնացած են. բայց կը կարծուի թէ մեծ մաս մ՚ալ կորուսեալ ըլլայ։ — Մահուան տարին 857 կը դրուի։

(Տեւ.)

Հ. Ղ. Ց.

(Հանդէս Ամսօրեայ)

(1) Ի հայ բժշկարանս ընդհանրապէս կը կոչուի լոկ [illegible] առանց Յովհաննէս անուան. բայց հաւանական է որ բաւական տեղ առանց յաւելուածոյ յիշատակեալ Յոհան, Նէհաննա, Իհանա, Հաննա... անուանք եւս նոյն անձն նշանակեն։

ՄԻԱՑ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են այս անգամ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց։

	Դահ. Արծ.
Գատըգիւղի Պատ. մասնաճիւղէ	449
Պէօյուքտէրէի Մեծ. բաժանորդներէ ձեռամբ Ընկերութեանս ներկայացուցիչ Մեծ. Խանճեան Սահակ էֆէնտիի	170
«Փալաթա Սէրայի» Հայ ուսանողներէ ձեռամբ ներկայացուցիչ Մեծ. Երամեան Յովհաննէս էֆէնտիի 2 անգամէն	250
«Միւլքիյէ»ի Հայ ուսանողներէ ձեռամբ ներկայացուցիչ Մեծ. Խանճեան Մաքսուտ էֆէնտիի	100
«Թըպպիյէ»ի Հայ ուսանողներէ ձեռամբ ներկայացուցիչ Մեծ. Թէրզեան Ստեփան էֆէնտիի	80
Բարեյիշատակ Գրիգորեան Մինաս էֆէնտիի մահուան անկողնոյն մէջ Ընկերութեան կտակած գումարն ձեռամբ Մեծ. Պէյլիկճեան Մեսրովբ էֆէնտիի Օ. Ո. 5	
Զմիւռնիոյ ազգայիններէն Մեծ. Աւետիքեան Սահակ էֆ.ի յիշատակ իւր հանգուցեալ տիկնոջ Ընկերութեանս կտակած տարեկան գումարը	200
Մեծ. Գ. Ն. Շիշմանեան էֆ.է տարեկան նուէր Օ. Ո. 2	
Ազնուաշուք Տիկին Ս. Խասեանէ Օ. Ո. 1	
Մեծ. Տիգրան էֆ. Ումէտեանէ տարեկան նուէր Օ. Ո. 1	
Մեծ. Գառնիկ էֆ. Սերովբեանէ տարեկան նուէր Օ. Ո. 1	
Մեծ. Տօք. Պարոնիկ էֆ. Մատթէոսեանէ տարեկան նուէր Օ. Ո. 1	
Վիէննայի ազգայիններէն Մեծ. Մոլտովան էֆ. Հարպէ ձեռամբ Մեծ. Շիրինեան Մինրան էֆ.ի տարեկան նուէր Ֆրանք 5	
Մեծ. Թորգոմ էֆ. Պօյաճեանէ	20
» » » » օգտակար գրքեր (4 անգամէն) 55 օրինակ	
Մեծ. Տօք. Գ. Ճէրահեան էֆ.է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հին երկասիրութիւններէն 10 օրինակ	
Նաեւ իւր երկասիրած առողջաբանութենէն 5 օրինակ	
Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանի Պատ. Խնամակալութենէն «Իրագիտութիւն Տօք. Սահրէի» 100 օրինակ	
Մեծ. Կարապետ էֆ. Բապուճճեանէ [illegible] լրագիր տարեկան 1 օրինակ	
Սկերդի տույունը ումումիյէի մուհասէպէճի Մեծ. Ենովք պէյէ Սըհհէթ լրագիր տարեկան 1 օրինակ	
Մեծ. Սարայտարեան էֆէնտիէ «Մէտրէսէ» 3 օրինակ	
Մեծ. Գարթալեան Երուանդ էֆ.է Համառօտ Թուաբանութիւն 4 օրինակ	
Մեծ. Մինրան էֆ. Աբիկեանէ Թուրքերէն քերական 2 օրինակ	
«Մութավվէլ Սարֆը Օսմանի» 2 օրինակ	
Մեծ. Նշան էֆ. Մուրատեանէ «Գործ. ընթացք Օսմ. լեզուի» 2 օրինակ	
Մեծ. Բիւզանդ էֆ. Պօղաճեանէ «Համառօտ քերականութիւն» 1 օրինակ	
«Համառօտ Պատմութիւն» 1 օրինակ	
Մեծ. Նշան էֆ. Պէրպէրեանէ Ընթերցարան Մամուրեան 1 օրինակ	

Ի դիմաց Հայոց Միաց. Ընկ.ոց Տնօրէն Ժողովոյ

Վ. Ատենադպրի — Ատենապետ
Կ. [illegible] — Լ. [illegible]

Կ. Պոլիս 25 Մարտ 1889

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՏՕԼԱՆՏԸՐԸՃԸԼԸԳ

ՀԱՍԱՆ ԱՂԱՆԸՆ ԻՖԱՏԷՍԻ

([illegible])

Պունըն իւզէրինէ Հաճի Ահմէտ պիզէ տէտի քի, «պիզ բէք չօգ չալըշըյօրըզ, չիմտի պիզէ 2 մէճիտիյէ վէրէճէքսինիզ.» Պիզ տէ վէրտիք. Սօնրա «սիզ կիտինիզ տէ եարըն սապահլայըն կէլինիզ» տէտիլէր. Էրթէսի սապահ վարտըղըմըզտա, Հաճի Ալի էվվէլճէ ալըման պալլարըն հալլի իչին 4 թանէ կիւմէճ իսթէտի. Պիզ տէ 4 թանէ կիւմէճ ալըպ վէրտիք. Կիւմէճլէրին տէրունինէ պալլարը գօյտը, աղըզլարը մաճունլատը, օրթա եէրլէրինտէն պիր տէլիք աչտը, պաշ թարաֆլարը չաքըպ վէ էմզիկլէրի էյլէք պրունը կիպի օլան չիշէլէրին (մըմլըգլէրին) էմզիկինի կիւմէճլէրտէ աչտըղը տէլիք իլէ պիրլէշտիրտի. Սօնրա պիզէ տէտի քի, «սիզ Եաղլըգճըլար խանընտագի պօտրումտա աթէշ եագաճագսընըզ, պալլարըն տիւմանլարըն իպրիք չըգարաճաղըմ. լագին չիմտի սիզ կիտինիզ».

Էրթէսի կիւն տիւքքեանա կիթտիքտէ, «պիզ պու կէճէ չալըշտըգ, չալըշտըգ, չօգ եօրուլտըգ, պիզէ չիմտի իքի պաշ ալըպ կէթիրինիզ.» Պիզ տէ Թավուգ բազարընտաքի իչքէնպէճիտէն իքի թանէ պաշ ալըրգ, կէթիրիպ վէրտիք. Պունըն իւզէրինէ Հաճի Ալի թէքրար «հայտէ կիտինիզ, Հաճի Ահմէտէ պիր գութու էնֆիյէ կէթիրինիզ, Հաճի Ահմէտ պէօյլէ, բէք պէօյլէ վէ ալիմ պիր զաթ տըր, անը խըրըլանտըրմայա կէլմէզ, նէ իսթէր իսէ ալընըզ, պէն քէֆիլիմ» տէտի. Պիզ տէ Պալըգ բազարընտան 100 տիրհէմլիք պիր գութու էնֆիյէ ալըպ վէրտիք. Պունտան մաատա եինէ օ կիւն պիզտէն 5 թանէ մէճիտիյէ ալտըլար.

Էրթէսի կիւնիւ կիթտիկիմիզտէ «պիզէ պիր ազ քիւքիւրթ, պիր ազ զաֆրան, պիր ազ կէօզ թաշը, պիր ազ ագ սիւլիւմէն, պիր ազ տա գատընլարա մախսուս բասթըգտան ալընըզ» տէտի, Ալըպ կէթիրտիք. Պունըն իւզէրինէ պիզի Եաղլըգճըլար խանընտագի պօտրումա կէօթիւրտի. պօտրումտագի սանտըգլարտան պիր գաչ տիւրլիւ էճզա չըգարտը, պունլարը էվվէլճէ ալըման էճզա իլէ էքզիկլէրինէ գարըշտըրտը վէ թէքմիլինի պիր չիշէ իչինէ գօյըպ չիշէյի պիզէ վէրտի, վէ «պունը քէնտի օտանըզա կէօթիւրիւպ պիր մանգալ իւզէրինտէ գայնատաճագսընըզ, էքսիլտիքճէ իւզէրինէ 100 տիրհէմ սիրքէ գօյաճագսընըզ, պիր իքի սաաթ սօնրա պանա կէլիպ խապէր վէրէճէքսինիզ, քիւմէս օլաճագ» տէտի. Պիզ տէ թարիֆի իւզէրինէ օտամըզա կէլիպ չիշէյի աթէշին իւզէրինէ գօյտուգ. Մէհմէտ աղա վէ պէն չիշէնին գայնամասը իչին ուղրաշըր իքէն, պիր պիրինէ գարըշմըշ էճզալարըն ատէմը իմթիզաճընտան օլմալը տըր քի, չիշէ տէհշէթլի պիր սուրէթտէ բաթլատը. Ազ գալտը քի, իքիմիզին տէ թէլէֆինի մուճիպ օլաճագ իտի. Պունը միւթէագըպ տիւքքեանլարընա կիտիպ քէնտիլէրինէ խապէր վէրտիկիմիզտէ, Հաճի Ալի տէտի քի, «գըրըլան չիշէնին գըրըգլարընը քիւլլէրինի, մանգալ իլէ պէրապէր կէթիրինիզ» պիզ տէ օտատան մանգալը ֆիլանը տիւքքեանա կէթիրտիք. Պունըն իւզէրինէ Հաճի Ալի կէօյա քէնտիսինի հիտտէթլի կէօսթէրէրէք, «սիզ չիշէյի մախսուս գըրտընըզ, սիզ էշէք, սիզ..., սիզ խայվան» տէյէ պիր չօգ իթալէի լիսանտա պուլընարագ, քիւֆիւրլէ պաշգա տիւրլիւ եարաճաղըզ, 10 մէճիտիյէ լազըմ տէտի. պիզ տէ նէ եափալըմ, վէրտիք. Պունըն իւզէրինէ պիզէ տէտի քի, «չիմտի պիզէ պիր շէյ լիւզում կէօրիւնմէզ.» Էյ Հաճի նէ՞ կէօրիւնիւր տէտիկիմիզտէ, «չիմտի սիզ Էյիպէ կիտէճէքսինիզ, Էյիպտէ վագթ նամազը գըլաճագսընըզ, սօնրա ճէօմաաթ կիտինճէ սէն զայիֆսին 18, Մէհմէտ աղա գուվվէթլի տիր 24 տէֆա նամազ գըլաճագսընըզ, սօնրա Էյիպ տէսթիլէրինտէն 2 տէսթի ալըպ կէթիրէճէքսինիզ» տէտի. Կիթտիք, նամազլարը գըլըպ տէսթիլէրի ալտըգ, տիւքքեանա կէթիրիպ քէնտիլէրինէ վէրտիկիմիզտէ Հաճի Ալի եինէ հիտտէթլէնէրէք. «պէ հէյ էշէք ատամլա՛ր, աթէշ կէօրմիւշ տէսթի օլո՞ւր մը. աթէշ կէօրմէմիշ տէսթի օլաճագ» տէտի. Պիզ տէ «ա՛ ատամ, պունը էվվէլա սէօյլէսէն օլմա՞զ մը իտի», տէյէրէք, Պայազիտէ կիթտիք, իքի պէկիր քիրալայըպ եօլա տիւշտիւք. ամման եա Ռապպ, ղըշ գըյամէթ, գար, եաղմուր, պին զահմէթլէ Էյիպէ վարտըգ, «աթէշ կէօրմէմիշ իքի տէսթի վէրինիզ, հէր գաչ ղըրուշ իսէ վէրէլիմ» տէտիկիմիզտէ, տիւքքեանճըլար՝ պիզէ կիւլմէքլիկէ պաշլատըլար. Պիզ խայրէթ իթտիկիմիզտէ, տիւքքեանճըլար՝ հալիմիզին նէ յէ միւնճէր օլտուղընը անլայարագ, «սիզ պէօյլէ պիր տէսթի խիթէյօրսընըզ ամմա, պէօյլէ տէսթիլէր ճատըլարա մախսուս տըր. սիզ ճատը շէրրինէ ուղրամըշսընըզ» տէտիլէր. Տիւքքեանճըլարըն պիր թագըմը եինէ կիւլմէկէ տէվամ իթտիկլէրինտէն վէ հավա տա սօուգ օլտուղընտան, պու տէսթիճիլէրլէ 50 սէնէլիք հըրս ու ատավէթիմիզ վար իմիշ տէ թազէլէնմիշ կիպի հիտտէթլէնէրէք կէրի տէօնտիւք, սըր սըգլամ Նուրը Օսմանիյէտէքի տիւքքեանա կէլտիք, պագտըգ քի, հաճիլէր տիւքքեանը գափալըպ էվլէրինէ կիթմիշլէր.

Էրթէսի կիւն սապահլայըն տիւքքեանա կիտիպ, պաշըմըզա կէլէն հալլէրի Հաճի Ալիյէ անլաթտըգ. Պունըն իւզէրինէ Հաճի Ալի «էօյլէ իսէ, պէնիմ պէօյլէ պիր զաթ վար քի, չօգ, չօգ պէօյլէ ատամ տըր, օ պուլուր, լագին 2 լիրա իսթէր» տէտի. պիզ տէ պիր լիրա վէրտիք, «լագին պիր բահվան աթ թութմալը քի պինիպ կիտսին» տէտի. Հէման կիտիպ Պայազիտտէն պիր աթ թութուպ կէթիրտիք. Եարըմ սաաթ սօնրա պիր տէ պագտըգ քի, «պէօյլէ պէօյլէ» տէտիկի ատամ, պիլտիկիմիզ Հաճի Ահմէտ իմիշ. տէր իքէն նազլընըմ աթա պինիպ կիթտի.

(Տէվամը)

ՄԷՎՍԻՄԼԷՐԻՆ ԻՆԹԻԶԱՄԸ

«Հէր շէյ վագթընտա կէլմէլի տիր» տէրլէր. Շիմտի մէվսիմլէր՝ պու տարպը մէսէլի թէքզիպ իտիյօրլար. Իչպու հավա թէպէտտիւլաթընըն՝ ումումէն սըհհաթ իւզէրինէ, սինիր խասթալըգլարընա, գանա վէ հազմ պօրուլարընա պէօյլէ թէսիրլէրի վար տըր. Պիր չօգ քէսանըն պաշ աղըրըսը, պաշ աղըրըսը, ույգուսըզլըգ, հազըմսըզլըգ, իշտահսըզլըգտան, հըրս վէ գուվվէի հաֆըզանըն թէնէզզիւլիւնտէն, վէ թարիֆ իտէմէտիքլէրի աղըր վէ իզթըրապտան շիքայէթ իթտիքլէրի կէօրիւլիւր.

Գանլարը թէմիզլէնմէյէն վէ խըլաթ օլմայա միւհթաճ օլան պու ատամլարա Ռօպ Լըշօ տէնիլէն վէ սու թէրքիպի վէ գըրմըզը սապարնա իլէ իմալ օլընան մուալիճէյի թավսիյէ իտէրիզ. Պու իլաճըն էյիլիկի հագգընտա տէրմէյան օլընան պիր չօգ շահատէթլէր իւզէրինէ պիր ֆիքր հասըլ իթմէք իչիւն Պօրթոտա Սէնթ-Գամէրին սօգագընտա 164 նումէրօլը էճզախանէտէ պուլընան Մ. Մարիօ Լըշօնըն թէրճիմէ էյլէտիկի պիր րիսալէյի գըրաաթ էյլէմէլի տիր.

(Իլան սահիֆէսինէ միւրաճաաթ օլունա)

—Սաղըր վէ տիլսիզ չօճուգլարըն թալիմ ու թէրպիյէլէրի իչիւն Էվրօբատա օլտուղը կիպի Տէրսաատէթտէ տախի պիր մէքթէպ թէսիսի խուսուսըն Մէարիֆ Նէզարէթինճէ միւթէսավվէր օլտուղը, վէ պու մէքթէպին փազըս պիր մէսարիֆի մունիզ օլմամագ իւզրէ Համիտիյէ Թիճարէթ Մէքթէպի միւտիրի Կրաթի էֆէնտի թանզիմ իտարէ վէ Նէզարէթինտէ օլարագ Մէքթէպը մէզպուր միւշթէմիլաթընտան միւնասիպ պիր տաիրէտէ թէէսիս օլունաճաղը, վէ ադ ֆազլը մէրգումէյէ սուրէթը միւքէմմէլէտէ թիւրքճէ էօյրէթիլէճէյի կիպի, էն զիյատէ լազըմ օլան ֆէննլէր տախի թաջսիլ իթտիրիլէճէյի խապէր վէրիլիյոր.

—Սթամպօլտա Դօսդա ճիվարընտա սաքին ֆէսճի Սարգիս նամ քիմսէնին վալիտէսի 70 եաշլարընտա Տիրուհի՝ կէչէն ճումաա կիւնի օտասընտա մանկալ եագմագտա իքէն էլպիսէսի թուտուշուպ վիւճուտունին պազը մահալլէրի եանմըշ վէ էրթէսի կիւն միւթէէսսիրէն վէֆաթ էյլէմիշ տիր.

—Սթամպօլտա Էյրի Գափու խարիճինտէ սաքին Բուլէյի Գավազը լիմանընտա միւթաթտէմ Ճէրրահ Մէհմէտ էֆէնտի՝ էվվէլքի կիւն ֆամիլեասը խալքընը համամա կէօնտէրէրէք թիւֆէնք իլէ քէնտի քէնտինի թէլէֆ իթմիշ տիր.

—Իսթինաֆ միւտտաիի ումումիսի Խալիտ պէյ էֆէնտինին իսթինթաք տաիրէլէրինտէ թօրլամըշ օլան իշլէրին թէտքիքէսի իչիւն իթթիխազ իթտիկի թէտապիրը սէրիայը թաչսիլէն պու քէրրէ Ատլիյէ Նէզարէթի թարաֆընտան միրը մումայիլէյհէ պիր թաչսիլնամէ կէօնտէրիլմիշ տիր.

—Գասըմ բաշատա պիր համամըն թէզկեահտարը օլան Մէրճան նամընտա պիրինին 9 եաշընտաքի գըզը՝ կէչէն բէնշէնպիհ կիւնիւ մէզքիւր համամըն պօսթան գույուսընա տիւշիւպ պօղուլմուշ տըր.

—Եանեա վիլայէթինտէ Մարգըլըճ գազասընտա ախիրէն պիր չօգ զէլզէլէլէր վուգու պուլուպ, գազաի մէզքիւրըն պազը քէօյլէրինտէ 30 խանէ երգըլմըշ իսէ տէ, նուֆուսաճա զայիաթ օլուպ օլմատըղը հազվընտա մալումաթ եօգ տըր.

—Շըմէնտէֆէրլէրին Նազըրաթ մէարիֆասը մէսէլէսինի թէտգիգ իչիւն պու կիւնլէրտէ չէհրիմիզտէ պիր գօնֆէրանս ագտ օլընաճաղընտան, Բարիզ չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի Մ. Հօնսօն վէ ֆէվգէլատէ չըմէնտէֆէր մէմուրը գօնթ Ֆիլիպ, Պէլճիգա չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի Մ. Ատօլֆ, Ալէմանիա չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի Մ. Կրայտօնօ, Բէչթա չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի Մ. Սալիճ, Ռումանիա չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի Մ. Ֆօնիչ, Սըրպիսթան չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի վէ Պուլկարիսթան չըմէնտէֆէրլէրի միւտիրի Մ. Նիգօլօֆ՝ էվվէլքի կիւն գաթարը մախսուսլա Տէրսաատէթէ կէլմիշլէր տիր.

Մ. Գաուլլա տախի տիւն Պէրլինտէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

ԻԼԱՆ

Պու տէֆա Գալաթատա Վօյվօտանըն գարշըսընտա Արթին էֆէնտինին լօգանթասընտա ինրաժ աշէնկ խօէն Ագրիպաս, Օննիկ, Գարբիէլ վէ Ալէքսան էֆէնտիլէր՝ Պէյօղլունտա Բանկալթի ճատտէսինտէ եէնի համամըն գարշըսընտա մէշհուր գազինօճը Տիմիթրաքինին գազինօսընտա հէր ճումաա, ճումաա էրթէսի վէ բազար կիւնլէրի կիւնտիւզ սաաթ 8տէն կէճէ 5է գատար ինրաժ աշէնկ խօէնճէքլէրի, վէ գազինօճը թարաֆընտան էնվաի մէշրուպաթըն վէ մէզէլէրին ֆիյաթը էհվէն օլմագ իւզրէ թէշրիֆ պույուրան բաղչէթըլու էֆէնտիլէրին րէճաուն գալաճագլարը իլան օլընըր.

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իլան

Նիսանը րումինին 1ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն աքշամլարը քէօբրիւտէն սաաթ 11ի 5 կէչէրէք Մալթէբէյէ վէ սապահլարը 12տէ Մալթէբէտէն քէօբրիւյէ պիր վաբօր հարէքէթ իթտիրիլէճէկի իլան օլունըր.

* *

Իտարէի Մախսուսէնին Հիւսէյին գաբտան գօմանտասընտաքի Բուչէվարօրը մարտըն 28ինճի սալը կիւնիւ աքշամ իւզէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ Էրէկլի, Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսուն, Ունիէ, Օրտու, Քիրէսօն, Թիրէպօլու, Թրապիզօն իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ Րիզէյէ կիտէճէք տիր.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 6 ապրիլ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	098-5/8
Օսմ. էսհամը աչըլտը	15-3/8
» » գաբանտը	15-7/16
» » Սէրի Ա	28-
» » » Պ	16-
» » » Ս	15-1/4
Օթօման 1871	91-1/4
Օսմանլը Պանգասը	12-1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	102-5/8
Մըսըր տայ. մութթահըտէ	90-5/8
» իմթիյազլը	104-1/2
Տախրա Սանիյէ Մըսըր	86-1/2
Թօչ իտա իսթիգրազը	104-1/2
Մաճառիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-46-20

Բարիզ 6 ապրիլ

Ֆրանս. էսհ. 3 % Փր.	85-37
» » 4 1/2 %	104-92
Սէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	15-57
» » գաբանտը	15-55
Միւզտահէլ	
Սէրի Պ.	15-80
» Ս.	-
Ռումէլի չըմէնտէֆէրի	57-62
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	511 25
» Պանգասը	557 50
Գրէտի Լիօնէ	675-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1260-
Ֆօնթուար տ'էսգօնթ	137 50
Սիւվէյշ ագսիօնը	2237 50
Ռուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էսհամը	96 55
Մըսըր ֆօնտ. մութթահըտէ	458 75
Եունան 5 % 1879	452 50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-25

Վիէննա 6 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121-25
Ռումէլի չըմէնտէֆէրի	28-40

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

էսհ. ում. տիւն աչ. գաբ.	17-
» » » էն եիւքսէք	17-01
» » » էն աչաղը	16-36
Պու սապահ աչըլտը	17-05
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	41-30
» » » էն եիւքսէք	41-35
» » » էն աչաղը	41-25
» » » աչըլտը	41-38
Մըսըր մութթահըտէ գաբ.	-
Պու սապահ աչըլտը	-
Սէրի Ա.	27-50
» Պ.	16-10
» Գ.	17-05
Ռումէլի չըմէնտէֆէրի	57-12 1/2
Աղչէ Փախի	7-
Րէժօր Ղրչ.	-
Հէվալէթիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ ք.ք.	9-05
Սթամպօլ պանգասը	7-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-25
Թրամվայ	4-67 1/2

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղըչ. Բը.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-26
Մէթալիք »	102-20
Պէշլիք »	102-20
Ալթըլըգ »	103-30
Ինկիլիզ Լիրասը	110-32
Ֆրանսըզ ալթունը	87-38
Բօլ	91-10
Գրէմից ալթունը	51-15
Ֆարպօն գայմէսի	08-45

ԹԱՍՖԻՅԷ ԲԵԱՂԸՏԸ

20) Լիք քեաղըտ	-
50) » »	08-
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	07-50
(5000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 20)

Միւպայաա օլունաճագ գըրգ պին քիլը ճէտիտ պուղտայըն պէհէր քիլէսի էլլի ալթը պուչուգ ղուրշա վէ իքի միլեօն տէօրթ եիւզ պին քիլօ արբանըն պէհէր քիլօսը եիրմի տէօրթ բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու մարտըն րումինին եիրմի եէտինճի բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

23 մարտ 1889 3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 21)

Տաիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ պազգալ վէ սիմիտճի տիւքքեանը.
Տաիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ գըրաաթխանէ.
Տաիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ լօգանթա.
Իւսկիւտարտա չախըր անպարը իթթիսալինտէ եէմաճը տիւքքեանը.
Զէնպէրլի Թաշտա գահվէ տիւքքեանը.
Լանկատա պալըգճը տիւքքեանը.
Խօճա Բաշատա մուհթէրէգ գարագօլխանէ արսասը.
Պալաթ իսքէլէսինտէ գալաֆաթ մահալի.

Պալքատէ մուհարրէր տէքեադին վէ սաիրէնին իճարը մէզգիւր միւնագասատա օլտուղը էվվէլճէ իլան օլունմըշ իտի. Միւտտէթը միւզայէտէ իշպու մարտըն օթուզընճը բէնշէնպիհ կիւնիւնէ գատար թէմտիտ իտիլմիշ օլմասընա մէյնի թալիպ օլաճագլարըն եէվմը մէզգիւրտէ գատար տաիրէի ասքէրիյէ պուլընան չիւպէի մախսուսէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր.

25 մարտ 1889

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 22)

Ասաքիրը Շահանէյէ խօշափլըգ օլարագ վէրիլմէք իւզրէ միւպայաա օլունաճագ օլան եիւզտէն եիւզ եիրմի պին գըյէյէ գատար իւզիւմին մարտըն եիրմի տօգուզընճը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկի վէ էրթէսի կիւնիւ թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկի ճիհէթլէ, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

25 մարտ 1889 3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 23)

Պիճիմէյէ ալայ վէ թապուրլար խասթախանէլէրի իչիւն սէնէի հալիյէ զարֆընտա լիւզում օլաճագ եէճղաթ թըրպալըգ վէ պալթարլըգ պէզէմը ճէրրահիյէ վէ իսբէնչարիյէ վէ պալթարլըգ վէ սաիրէնին իթասընա թալիպ օլան վէ չէրաիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

25 մարտ 1889 3—1

Շուրայի—Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Ասաքիրը Պահրիյէի Շահանէ իչիւն լիւզում օլան տօգսան պին ճէտիտ գըյէ Թրիէսթ վէ Լօնտրա զէյթունունը իշպու մարթըն եիրմի սէքիզինճի սալը կիւնիւ միւնագասասը իճրա գըլընաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզգիւրտէ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

26 մարթ 305

Մէքթէպը Ֆիւնունը Հարպիյէի Շահանէ մաթպաասընտա պուլընան պիր ատէտ թէք սիլինտիրլի հուրուֆաթ մաքինասը պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթ օլընաճաղը վէ նիսանըն 3ինճի բազար էրթէսի վէ 6նճը բէնշէնպիհ կիւնիւ մէքթէպը մէզգիւրտէ միւզայէտէ օլունարագ, չէհրի մէզգիւրըն 10ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկի ճիհէթլէ, թալիպ օլանլարըն էյեամը մէզգիւրէտէ մէքթէպը մէզքիւրէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

Իզմիտ սանճաղը միւլհագաթընտան Ատա Բազարը աշար մալինտէն օրմանտա մէվճուտ պուլընան 16000 չինիք հընթանըն թէվարիւթ միւթէլիֆէ իլէ գարարը վէրիլէճէկի մուզաատէտմա իլան իտիլմիշ իտի. Մէզգիւր հընթանըն միւտտէթը միւզայէտէսի մահալլինճէ մարտըն նիհայէթինէ գատար թէմտիտ իտիլմիշ օլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն մահալլինէ վէ եախօտ Մէճլիսի Մալիյէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.

25 մարտ 305

Սէլանիքտէ Թահթագալէ մէվգիինտէ Վարտար գաբուսը ճատտէսինտէ միւստագֆաթը հաճի Տէվֆիգ չէլէպի վէ կէտիկի Սուլթան Մահմուտ Խանը Սանի հազրէթլէրի վագֆը չէրէֆինտէն թարաֆլարը պէրպէր տիւքքեանը վէ համամ պէյ ճամի չէրիֆի վէ Գուրմ ագա մաղազասը վէ թարիգը ամմ իլէ մահտուտ մա կէտիկ պիր պապ տուխանի վէ պիր պապ պէրպէր տիւքքեանլարընըն րուպ հիսսէի չայիալարը մահլիւլ վէ վագֆ ախտ օլուպ պիլմիւզայէտէ 10510 ղրուշա, վէ եինէ մահալը մէզգիւրտէ քեային Սուլթան Մահմուտ Խանը Սանի հազրէթլէրի վագֆը չէրիֆինտէն թարաֆլարը հաճի Թիմուր աղա վէ հիւմնիւ էֆէնտի վէ համամ պէյ մախազլարը վէ ճատտէ իլէ մահտուտ չէհրի 180 աղչէ իճարէլի պիր պապ ֆըրունըն տիւքքեանընըն եարըմ հիսսէսի 6 սէհիմտէն 1 սէհիմ հիսսէսի մահլիւլէն ճանիպը վագֆա ախտ օլուպ ինրա գըլըն միւզայէտէտէ 5200 ղրուշտա մահալլի թալիպլէրի իւզէրինտէ թէգարրուր իթմիշ օլտուղընտան, պէտէլլէրը մէզգիւրէտէն զիյատէյէ թալիպ պուլընանլարըն՝ Թարիխը իլանտան իթիպարէն պիր հաֆթա գատար թէքմիլ ազչէսինի միւսթագսըրի Տէրսաատէթտէ Էվգաֆը Հիւմայուն Նէզարէթը ճէլիլէսի մուհասէպէի ումումիյէ իտարէսինէ վէ մահալլինճէ մէճլիսը իտարէի Էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր.

23 մարտ 305 5—3

—տէ—

Մուսլուգ թաշը աննասը	6
Սազիր վէ քէպիր մուսլուգ թաշը	15
Գույու պիլէզիկի	2
Խրիսթիանլարա մախսուս մէզար թաշը	4
Մաամուլ զէրչ սապանը թաշը	5
Ապտէսթխանէ թաշը	1
Զէրչ թապանը թաշը ղալըը մաամուլ	3
Զամանըր թէքնէսի թաշը	2
Սթավրօզ թաշը	1

Եօրկի Էքսանթօբուլօնըն քէրէսթէ թիւճճարընտան Թէոտօրօս Եօրտանիտիյէ մահքիւմունպիհ օլան տէյնին թէսվիյէսի իչիւն մէտտունըն Գումգաբու խարիճինտէ Թաշճըլար իչինտէ Էրմէնի քիլիսէսի գարշըսընտա պիլա նումէրօ թաշճը տիւքքեանը տէրունինտէ մէվճուտ օլուպ, ճինս վէ ատէտի պալատէ մուհարրէր օլան 9 գալէմ մահճուզ թաշլարը մարտըն 29ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 3տէն 7յէ գատար մահալը մէզքիւրտէ պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն եէվմ վէ վագթը մէզքիւրտէ մահալը մէզպուրտէ հազըր պուլընմալարը մահքէմէի Թիճարէթ Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունըր.

25 մարտ 305

ՏԸԳ-ՆԷՖԷՍ

Էօմիւրլէրի տաիմա եզկիյէթ վէ իչքէնճէ իլէ կէչէն տըգ նէֆէսլիլէր՝ րահաթլանմագ իչիւն ուսուլսըզլըքճը թէրքիպաթը օլան քեաղըտլար, թօզլար վէ սիկարալար, գուլլանարագ քէնտի քէնտիլէրինի զէհիրլէրլէր. զիրա պուհլարըն սըգ սըգ իսթիմալի՝ քէնտիլէրինի պիր լահզաճըգ րահաթլանտըրըր իսէ տէ, մուհագգագ սուրէթտէ քէնտիլէրինի էօլտիւրիւր.

ՏԸԳ ՆԷՖԷՍԼԻԼԷ՛Ր

Տըգ նէֆէսին պիրինճիք իլաճը

ՄԱԻ ՆԷՃՄ ՏԸՐ.

LA LIQUEUR DE L'ETOILE

Պօրտօտա քիմեակէր-էճզաճը Պ. Փ. Լաստիւ

Մումայիլէյհէ մէքթուպ եազըպ, ճէվապ եազմասը իչիւն տախի բօսթա բուլը կէօնտէրիլինճէ, մումայիլէյհին քէնտի իլաճը վէ անըն թէէսիրինին պիր չօգ իսպաթլարը հավի մակալէսինի կէօնտէրիր.

Պօրտօտա Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա 164 նումէրօտա էճզաճը-քիմեակէր Մարիօ Լէզօ.

Մէզքիւր իլաճ՝ Սթամպօլտա Էմին Էօնիւնտէ 56 նումէրօտա Քիւչիւքեան պիրատէրլէր, Պաղչէ գաբուսընտա 13 նումէրօտա Վ. Գասապեան, Սուլթան Համամընտա 14 նումէրօտա Վօսկիյիանօս վէ չիւրէքասը, Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 247 նումէրօտա Գանտիւք պիրատէրլէր, 244 նումէրօտա Ն. Թէոտօրիտիս վէ 328 նումէրօտա Էօժէն Տէլլա-Սուտա էճզախանէլէրինտէ պուլունըր.

ՄԷՇՀՈՒՐ
ՄԱՏԱՄ ԱՆՆԱ ՔՍԷԼԱԿԸՆ
ՍԱՉ ՄԷԼՀԷՄԻ

Իչպու մէլհէմ՝ չօգտան պէրու Պարիս չէհրինտէ քէսպը չէօհրէթ իթմիշ, վէ թէճարիպը միւթէատտիտէ իլէ պիր չօգ ֆայիտէլէրի տախի կէօրիւլմիշ տիր.

Մէզքիւր մէլհէմ՝ էվվէլա սաչլարը քէօքտէն գուվվէթլէնտիրիր, սաչլարին սաչլարը չօգալթըր վէ եումուշաթըր.

Պու խասսէլէրտէն մաատա, հէր նէվի սաչ վէ տէրի խասթալըգլարընը տախի ազ միւտտէթ զարֆընտա բէրտաֆ իտէն մանհէ ու նապէտիտ էյլէր.

Տէբօսը՝ Տէրսաատէթտէ Օթճուլար պաշը Նօ. 33 Աթուան Տէվլէթեան էճզախանէսի օլուպ, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ-Գաբուսընտա գարագօլխանէ գարշըսընտա վագը Աբէլեան Գէօրգ էֆէնտինին տէրօզիթօսընտա, վէ Գալաթատա Վօյվօտա գարագօլխանէսի գարշըսընտա վագը Մ. Լէֆաքինին, վէ Պէյօղլունտա Թագսիմ ճիվարընտա Գօսթանթին Վուչինօըն, վէ չէհրիմիզին պաշլըճա էճզախանէլէրինտէ ֆիրուխթ օլունըր.

Լ'ԱՆԳՐԸ
ՎԻԷՆՆԱՏԱ
ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
(Իրատ վէ Թախսիսաթ)
1889 յանվարը այը մուամելաթը

Պու այ զարֆընտա պէրվէճհը աթի մուամէլաթ վուգու պուլմըշ տըր.

	Ֆրանգ
906 ատէտ սիկուրթա քեաղըտը (բօլիս) ախզ ու իմզա օլընըպ, պունըն մըգտարը սէրմայէսի չու տըր	5,559,255
Աիտ ու Թահսիլ օլըման սիկուրթա ուճրէթի (բրիմ)	1,543,300
Վէֆաթ վուգուպուլայը մըգտարը Թէէտիյաթ	296,100

1887 ՏԷՆԷՍ. 31ՏԷ ԹԷԷՄԻՆԱԹ ԱԳՉԷՍԻ 86,699,959.42 Ֆրանգ

Սիկուրթա խուլուսը մէպալիղին եէքիւնի 408,448,924.35 Ֆրանգ

Թէէտիյէ օլըման մէպալիղըն եէքիւնի 141,324,497 Ֆրանգ տըր.

Թաֆսիլաթը միւքէմմէլէ ալմագ իչիւն Տէրսաատէթտէ ումումի աճէնթէ ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԷ միւրաճաաթ օլունմալը տըր.

Իտարէխանէսի Բրնէլ մէյտանընտա Մայէր մաղազասընըն 2նճի գաթընտա պուլընըր.

ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸՆ ՊԱՆՔԷՐԻ Մ. Ս. ԱՍԼԷՐ

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՎԷ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ
ՄԱՂԱԶԱՍԸ
ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՊԷՕՑԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԸՆՏԱ
ԻԹԹԻՀԱՏ ԲՕՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԻՆ ԻՍԹ ԳԱԹԸՆՏԱ

Մէզքիւր մաղազատա հէր նէվի պէյաղ չամաշըր, գատընլար իչիւն մանթօլար, չօճուգ էլպիսէլէրի, եաբըմ ֆիսթանլար, գօրսէլէր, ճէհէզ իչիւն չամաշըրլար, նագըշ իչլէմէլէրի, էնվաի չօրապլար, մէնտիլլէր վէ սաիր պու կիպի մալլար ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունըր.

Քեաֆֆէի ալէա ճինստէն օլան պու մալլար Թօբտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր.

Պու մալլար՝ Վիէննա վէ Պէրլինտէ խուսուսի ֆապրիգալարտա իմալ օլունըպ, Ինկիլթէրա, Իթալիա վէ Էվրօբանըն սաիր մէմլէքէթլէրինտէն տախի մալ ճէլպ օլունըր.

Եէնէր պէտէլի բօլիչա վէ եախօտ բօսթա բուլը իլէ կէօնտէրիլիրսէ, Թաշրալարտան վագը օլան սըբարիշաթ տախի իճրա օլունըր.

Պէյէնիլմէյէն մալլար կէրի ալընըպ աղչէսի իատէ օլունըր վէ եախօտ նագլիյէ իւճրէթի ալընմազ.

Գատընլարա սուհուլէթ օլմագ իւզրէ մէզքիւր մաղազա՝ քէնտի ճէպի տէրզիսի. Թօբլարընա մահիր պիր Թէրզինին թահթը իտարէսինտէ պիր Թէրզիխանէ զամմ ու իլավէ իթմիշ օլտուղը կիպի, ըսմարլամա մանթօ վէ սաիրէ եաբմագ իչիւն Էվրօբատան էնվաի չէշիտ գումաշլար տախի կէթիրթմիշ տիր.

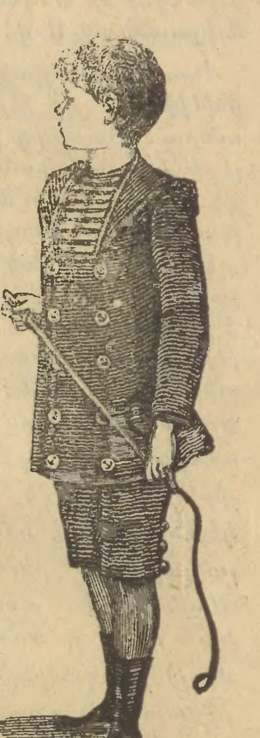

ԼԱ. ՐՕՒԷՆՆԷՍ

ՀԱՐԻՔԷ ՔԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
1837ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ

Սէրմայէ	4,000,000
Գօնթրաթը Բրիմ	4,000,000
Սէնէվի Բրիմ	600,000
Շիմտիյէ գատար Թէէտիյէ իթմիշ Թազմինաթ	30,000,000

Բարիզին էմլաք իւզէրինէ իգրազ իտէն Գրէտի Ֆօնսիէ տը Ֆրանս պանգասընըն էմլաքլարընըն սիկուրթասընը տէրհօտէ իտէն սալիֆ իւլ պէյան գումբանեանըն՝ պիր սէնէյի միւթէճավիզ Մէմալիքը Մահրուսէտէ տախի Հարիգէ գարշը մուամէլէ իճրա իտէճէկինտէ օլան միւտիրիյէթը ումումիյէսինին տահա պիր հիւսնի Թարիգէ ճէրէյանը մուամէլէսի իչիւն պու քէրրէ Մ. Շէհիրլեան իչթիրաք էյլէմիշ տիր. Պատէմա մէզքիւր իտարէտէ գայէթ էհվէն ֆիյաթ վէ չէրաիթը միւթէտիլէ իլէ խանէ վէ մաղազա վէ էշեաի սաիրէի թիճարիյէ սիկուրթա իտիլիր, աճէնտալը մէսալիհին տօղրուտան տօղրույա միւրաճաաթլարընտա հասըլ օլաճագ բրիմտէն եիւզտէ 3 թէրքի իտէճէկի վէ գազա վուգուինտէ տէրհալ թազմին իտէճէկինի թէահհիւտ իտէր.

Միւտիրիյէթը ումումիյէ Գալաթատա Իզմիրլի օղլու խանընտըր Նօ. 10

Սթամպօլտա չիւպէսի՝ Էսկի-Զապթիյէ գուրպինտէ Ն. 50 սառաֆ Մարտիկ Էսայեան

Աթինատա՝ Ա. Բանտա վէ Ն. Գուրիս

Իզքէնտէրիյէտէ՝ Ս. Բ. Իզմիրլիտիս.

ԷՄՐԱԶԸ ՃԻԼՏԻՑԷՆԻՆ ՔԵԱՄԻԼԷՆ ՏԷՖԻ ԻՉԻՒՆ
ԷՃԶԱՃԸ ՖԷԼԻՔՍ ԹԷՐՃԻՄԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԷՑԼԷՏԻԿԻ
ՆԷՎԻՃԱՏ ՀԱՊԼԷՐ ՎԷ ՄԷՐՀԷՄ

Ճէմիյէթը Թըպպիյէի Միւլքիյէի Շահանէտէն թաստիգ պույրըլմըշ տըր.

Իչպու հապ վէ մէրհէմ՝ էմրազը ճիլտիյէ վէ «էքզէմա» եանի Թուզլու պալկամ վէ մայասըլ վէ գօլթուգ ալթլարը իլէ բարմագ արալարընտա վէ վիւճուտըն սաիր մահալլէրինտէ զուհուր իտէն գաշընմագլար վէ միւզմին էրկէնլիքլէր վէ ֆէսատը տէմտէն հասըլ օլան գան չըպանլարը, էլհասըլ էմրազը էֆրէնճիյէտէն մաատա ումում տէրի խասթալըգլարը իչիւն տէվաի հազըգի օլտուղը, վէ ազ վագթտա էմրազը մէզքիւրէնին էն մուանտիտ վէ միւզմինլէրինի պիլէ քեամիլէն տէֆ իթտիկի՝ աթըպպայի հազիգէնին թէճրիպէլէրի իլէ իսպաթ օլունմըշ, վէ Մէքթէպը Թըպպիյէտէն տախի պիլմուայէնէ, թէրքիպինտէ միւճէրրէպ իսէ տէ հարիճտէն էլէ կէչմէզ պիր էճզա պուլունմատըղընը մուսատտըգ րուխսաթնամէսի վէրիլմիշ տիր.

Մահալը ֆիրուխթը Պապը Ալի ճատտէսինտէ Աճէմ սէֆարէթխանէսի գուրպինտէ Ֆէլիքս Թէրճիման էճզախանէսի, վէ տէբօսը Պաղչէ-Գաբուսընտա Գասապեան էֆ.նին էճզա մաղազասընտա վէ Գալաթատա Վօյվօտա գարշըսընտա Մ. Լէֆաքինին էճզախանէսի իլէ սաիր էճզախանէլէրտէ սաթըլըր. Հապլարըն գութուսը 20 վէ մէրհէմին գավանօզը 10 ղը.

Իւնուսը Մախսուս

Գըրմըզը սըրք.քէպլէ իմզա վէ մէօհրը զամիմի համիլ օլմայան գութու վէ գավանօզլարըն սախթէ օլտուղը իլան օլունըր.

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

20 ՍԷՆԷԼԻՔ ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹ

32 RECOMPENSES
DONT
12 DIPLOMES D'HONNEUR
et
14 MEDAILES D'OR

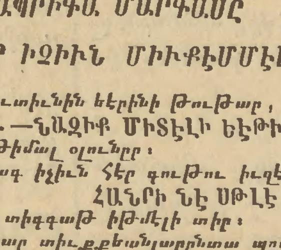

Certificats nombreux
des
premières
autorités médicales

ՖԱՊՐԻՔԱ ՄԱՐՔԱՍԸ

ՔԻՒՉԻՒՔ ՉՕՃՈՒՔԼԱՐ ԻՉԻՒՆ ՄԻՒՔԷՄՄԷԼ ՆԱՖԱՔԱ

Քեաֆի մըգտարտա օլմայան անա սիւտիւնին եէրինի թութար, վէ սիւտտէն քէսմէյի գօլայլաշտըրըր, վէ զայէթ գօլայ սինէր.—ՆԱԶԻՔ ՄԻՏԷԼԻ ԵԷԹԻՔԷԼԵՐ իչիւն տախի նաֆագա եէրինէ սուրէթը միւֆիտէտէ իսթիմալ օլունըր.

Պիր չօգ Թագլիտլէրինտէն սագընըլմագ իչիւն հէր գութու իւզէրինտէ

ՀԱՆՐԻ ՆԷ ՍԹԼԷ, ՎԷՎԷՅ [Զուիչրէ]

նամ միւճիտինին իմզասը պուլընմասընա տիգգաթ իթմէլի տիր.

Պիլճիւմլէ պէօյիւք էճզաճը վէ ըսբարիշճը տիւքքեանլարընտա պուլունըր.

ՊՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՍԻՐՔԷՃԻ ՔԱԼԸՐԸՄՏԱ 80 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

ԳՕԶԷ ՎԷ ՃԷՐՐԱՀԼԸՂԱ ՄԻՒԹԷԱԼԼԻՔ

ԱԼԷՍԱԹ ԹԻՃԱՐԸ

Մէզքիւր մաղազատա կէօզ վէ ճէրրահլըղա միւթէալլիգ էնվաի ալաթ ու էտէվաթ մէվճուտ տըր.

Էզճիւմլէ, խուրտաչագ վէ սէրթ լասթիգտէն (գաուչուգտան) մամուլ մէգիատտը միւխթէլիֆէ, գօզէք պաղլարը, էնվաի չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարօմէթր), միզան իւլ հարարէ (թէրմօմէթր) վէ էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա տըր.

Մ. Պօլ Ֆօյաճեան՝ հէր նէվի սըբարիշաթը վէ թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէրհօտէ իտէր.